SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Drahomír Stulír

Fotografie v Brněnském Deníku Rovnost v letech 1989 až 2012

Teoretická bakalářská práce

Opava 2012

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Institut tvůrčí fotografie

Drahomír Stulír

Obor: Tvůrčí fotografie

Fotografie v Brněnském Deníku Rovnost v letech 1989 až 2012

Denik Rovnost Photography 1989 - 2012

teoretická bakalářská práce

Opava 2012

Vedoucí práce: Miroslav Myška

Abstrakt

Bakalářská diplomová práce přibližuje vývoj a proměnu fotografie v brněnském Deníku Rovnost. Soustředím se na období let 1989 až 2012, podrobněji pak představuji poslední desetiletí a stávající fotografické postupy, kdy čerpám z vlastních zkušeností a postřehů fotoreportéra této regionální redakce. Měnící se přístup k fotografii dokládám na konkrétních snímcích dohledaných v archivu i prostřednictvím rozhovorů s někdejšími fotografy Rovnosti. Zejména posledních dvacet let bylo pro médium fotografie přelomových, a to se odrazilo i na přístupu k fotografii v médiích. Digitální přístroje nahradily analogové, místo fotokomor se pro zpracování snímků využívají speciální grafické programy. Proměňuje se také funkce fotografie: forma čím dál více zastiňuje obsah a reportážní fotografie je vytlačována inscenovanými snímky s důrazem na estetično. V návaznosti na technologický pokrok ovlivnil fotografii ještě jeden podstatný fenomén – čas. V procesu pořízení a následném zpracování snímků rozhodují minuty a vteřiny, nikoliv hodiny a dny jak tomu bylo ještě v 90. letech. Svět a život lidí se stále zrychluje a reportážní fotografie s ním.

Abstract

The bachelor thesis focuses on the development and transformation of photography in “Brněnský deník Rovnost”. I have concentrated on the period from 1989 to 2012 and I have presented the last decade and current photographic practice in detail, including my own experience and observations of a regional photojournalist. I have shown the changing approach to photography in particular pictures found in the archive or through interviews with former photographers of “Rovnost”. Especially the last twenty years have been crucial for the medium of photography and this has been reflected in the approach to photography in the media. Analogue devices have been replaced by digital ones and special graphic programmes have been used instead of darkrooms for processing photographs. Functions of photography have also changed: the form surpasses the content and reportage photography has been replaced by stage-managed photography emphasizing aesthetics. Following the technological progress, another significant phenomenon has influenced photography - time. The process of taking and processing pictures is determined by minutes and seconds, not hours and days as it was in the 1990s. The world and people's lives are speeding up and reportage photography as well.

Klíčová slova

Brněnský Deník Rovnost, reportážní fotografie, fotografie v médiích, fotoreportér, funkce fotografie.

Keywords

Brněnský Deník Rovnost, reportage photography, photography in the media, photojournalist, functions of photography.

Slezská univerzita v Opavě Studijní program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě Forma: Kombinovaná

Akademický rok: 2011/2012 Obor/komb.: Tvůrčí fotografie (TF)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
STULÍR Drahomír	J. Faimonové 5, Brno	F070965

TÉMA ČESKY:

Fotografie v Brněnském Deníku Rovnost v letech 1989 až 2012

NÁZEV ANGLICKY:

Denik Rovnost photography 1989 - 2012

VEDOUCÍ PRÁCE:

Miroslav MYŠKA - ITF

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Mým cílem je přiblížit práci s fotografií v brněnské redakci deníku Rovnost, a to v letech 1989 až 2012. Zaměřím se na vliv šéfredaktorů na použití fotografie v Rovnosti, jednotlivé fotografy a jejich zkušenosti s prací fotoreportéra. Konkrétněji pak představím reportážní fotografii a její statut v Rovnosti, který v posledním dvacetiletí výrazně proměnil. Práci doplním rozhovory a snímky z redakčního archivu.

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

BIRGUS, Vladimír; MLČOCH, Jan; MALÁ Olga. Česká fotografie 20. století. Průvodce k třídílné výstavě Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a Galerie hlavního města Prahy. Praha: Kant, 2005. 163 s. ISBN 80-7101-032-4.

BIRGUS, Vladimír. Česká fotografie 20. století. Praha: Kant, 2010. 390 s. ISBN 978-80-7437-026-7.

BIRGUS, Vladimír; SCHEUFLER, Pavel. Fotografie v českých zemích 1839 ? 1999. Praha: Grada, 1999. 215 s. ISBN 80-7169-902-0.

DUFEK, Antonín. Černobílá fotografie. Praha: Odeon, 1987. 171 s.

FÁROVÁ, Anna. A pásly se tam ovce... Praha: Torst, 2010. 187 s. ISBN 978-80-7215-387-9.

GOLA, Arkadiusz. Novinářská fotografie na Slezsku v 60. a 70. letech 20. století ve dvou největších regionálních denících. Bakalářská diplomová práce. Opava, Institut tvůrčí fotografie, 2009. 63 s.

CHAUVEL, Patrick. Válečný reportér. Praha: Garamond, 2009. 300 s. ISBN 978-80-7407-057-0.

KUNEŠ, Aleš; POSPĚCH, Tomáš (výběr textů). Čítanka z teorie fotografie. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2003. 71 s. ISBN 80-7248-183-5.

KOLIŠ, Jiří a kolektiv. Naučte se fotografovat sport kreativně. Brno: Zoner Press, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7413-032-8.

LÁBOVÁ, Alena; LÁB, Filip. Soumrak fotožurnalismu? Praha: Univerzita Karlova v Praze ? nakladatelství Karolinum, 2009. 155 s. ISBN 978-80-246-1647-6.

LAFORET, Vincent. Velká kniha reportážní fotografie. Brno: Computer Press, 2012. 240 s. ISBN 978-80-251-3720-8.

Podpis studenta: Datum:

....

Podpis vedoucího práce: Datum:

....

Podpis vedoucího katedry: Datum:

....

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedenou literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato práce byla umístěna v Univerzitní knihovně Slezské univerzity v Opavě, Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetových stránkách Institutu Tvůrčí Fotografie.

V Brně dne 21. srpna 2012 Drahomír Stulír

Poděkování

Děkuji všem pedagogům Institutu tvůrčí fotografie. Svým tvůrčím a především lidským směřováním mne mnohokrát přesvědčili o tom, že o „paměť fotografie“ je třeba pečovat – ekonomickým nejistotám a uměleckým trendům navzdory.

Obsah

Úvod....8
1. Historie deníku Rovnost....10
2. Reportážní fotografie a její uplatnění v denním zpravodajství....16
3. Statut fotografie v deníku Rovnost....20
3. 1 Fotoaparáty analogové versus digitální....24
3. 2 Regionální témata....30
4. Povoláním fotoreportér....36
4. 1 Zachytit neviditelné....40
4. 2 Rozhodující okamžiky....41
4. 3 Sportovní fotografie....44
5. Vliv šéfredaktorů na vizuální podobu novin....48
6. Spolupráce s editory a etický kodex....51
7. Nové formáty, pravidelné rubriky, on line fotografie....53
Závěr....58
Použitá literatura, prameny....59
Přílohy....62

Úvod

V posledních dvaceti letech prošla brněnská Rovnost z fotografického hlediska jednou z nejvýraznějších proměn od dob svého vzniku v roce 1885. Kresby v novinách nahradily černobílé fotografie a i ty o pár let později ustoupily barevným snímkům. Vliv na to měla digitalizace techniky i nové počítačové programy pro vytváření grafické podoby novinových stran. To vše ovlivnilo přístup redakcí k médiu fotografie a v návaznosti na to vzrostly také požadavky na práci fotoreportéra.

V této spojitosti se mi vrací jedna vzpomínka z roku 1989. Bylo mi pět let a pozoroval jsem tátu, jak se chystá k vyvolávání fotografií. Naše umakartová koupelna se v panelákovém bytě na několik hodin proměnila v provizorní fotokomoru. Mezi prahem a dveřmi byly nacpané ručníky, na Tatramatce ustalovače, vývojky a lampa s červeně obarvenou žárovkou. A pak to zdlouhavé vysvětlování: nikdo nesměl otevřít dveře, dokud táta nevyšel ven s úsměvem od ucha k uchu a výrazem, jakoby se v té tmě odehrálo cosi zázračného. Ještě ten večer odešel s fotkami do redakce a já usínal s radostným pocitem, že jeden z těch snímků uvidím zítra v novinách.

Střih. Je květen roku 2007 a v Brně začal prezidentský summit. Teplota dosahuje třicítky a já a asi dalších čtyřicet fotografů čekáme za výstražnou páskou. Všichni myslíme na totéž: získat co nejlepší záběr. Vtom z hotelu Internacional vyjde hlouček mužů. Stisknu spoušť dvacetkrát, třicetkrát za sebou s přáním, aby aspoň jedna fotografie byla bezchybná. Najednou se prezidenti otáčí a odchází. Rozhodující okamžik skončil. Zastrčím foťák do brašny, zkontroluji čas a utíkám zpět do redakce. Na zpracování fotek mi zbývá jen několik minut.

Obě události vypovídají o tom, na co se chci ve své práci zaměřit. Spolu se změnou přístupu k fotografii v Rovnosti a v médiích obecně to je také přiblížení práce fotoreportéra, technického vybavení, chodu redakce a vliv šéfredaktorů na vizuální podobu novin. Podrobněji pak představuji hlavně reportážní fotografii, která k dennímu tisku odjakživa patří.

Z BRNA DO VÍDNĚ. Fotografie k článku *Putování našinců za natáčením do Rakouska aneb když Šilinky nejsou všechno* otištěném v Rovnosti 22. června 1990. Foto: Rovnost/Drahomír Stulír (∗1956)

CZECH SUMMIT 2007. Uvítací ceremoniál na náměstí Svobody v Brně, prezident České republiky Václav Klaus s manželkou Livií Klausovou vítají dnes už bývalého prezidenta Albánie Alfreda Moisiua. Fotoreportáž pro Brněnský Deník Rovnost z 27. května 2007. Foto: Drahomír Stulír (*1984)

1. Historie deníku Rovnost

Rovnost byla založena v roce 1885 v Brně jako samostatný dělnický politický časopis. Nejdřív vycházela jako čtrnáctideník a jeho prvním redaktorem byl Pankrác Krkoška, který redakci vedl jeden rok. Od listopadu 1905 začala Rovnost vycházet jako deník.

Počátek první světové války byl pro noviny dramatický: rozsah stran se zúžil a články byly pod dohledem přísné cenzury. Nejčastěji se objevovaly zprávy z bojišť. V meziválečném období (1933) Rovnost vycházela jen do poloviny září, poté byla vydávána jako ilegální Proletářská Rovnost a zlegalizována byla až 1. března 1934 pod názvem Dělnická Rovnost. Vycházela však jen dva měsíce, protože tehdejší redakce nechtěla otisknout odvolání ve sporu s firmou Baťa. Od 1. prosince 1934 noviny převzaly nový název – Moravská Rovnost.

Rok 1938 byl poznamenaný nařízeními ze strany státu. V říjnu 1938 byl zákaz veškerého komunistického tisku, přesto se za války dařilo Rovnost vydávat ilegálně a pravidelně. Po osvobození Československa, kdy už nebylo komu stranit, navázala Rovnost na éru svého

největšího rozmachu. V letech 1945 až 1948 v brněnské redakci působily významné osobnosti, mezi nimi například Josef Kainar nebo Ludvík Kundera. S listem je za celou jeho historii spojeno i mnoho dalších jmen. Při svém pobytu v Paříži psal například články i Edvard Beneš, v kulturní rubrice působili Jan Skácel, Oldřich Mikulášek, Bedřich Václavek nebo Ivan Olbracht. V roce 1948 se Rovnost stala stranickým deníkem. Na prvním sjezdu novinářů byly noviny Klementem Gottwaldem pasovány do role „vychovatele“ lidu, který měl pomáhat při společném budovatelském díle. O znovunavázání vztahů se Skácelem, Mikuláškem a Kunderou se v 60. letech zasloužili šéfredaktor Josef Křivánek a jeho zástupce a redaktor Bohumil Marčák, který také fotografoval. Do Rovnosti Křivánek přišel z brněnské televize, kde byl ředitelem a i když vedl redakci pouze dva roky, zajistil novinám dobrou úroveň. Vývoj Rovnosti po roce 1989 ovlivnily dvě změny: obnovila se svoboda projevu a začal se uplatňovat systém tržní ekonomiky. To poznamenalo nejen Rovnost, ale všechny regionální i celostátní deníky. Toto období lze rozdělit do tří fází:

1989 až 1992

Nastává privatizace regionálních deníků a tisk skupují zahraniční investoři. V závěru roku 1989 se vydavatelem Rovnosti stalo Vydavatelství Rudé Právo, které vystřídalo krajské výbory Komunistické strany Československa. V roce 1991 brněnští redaktoři zakládají společnost Moravskoslezské vydavatelství a nastává privatizace Rovnosti. Ta začíná vycházet pod názvem Moravský demokratický deník RT. Dosud archivované materiály redakce jsou z velké části rozebrány, fotoarchiv je rozkraden a nový už později nevznikne.

1993 až 2000

V tomto období nastávají další změny ve vlastnické struktuře regionálních deníků. Od roku 1995 patří Moravský demokratický deník RT společnosti Rheinisch-Bergische Verlags-gesellschaft GmbH a název se mění na Moravské noviny Rovnost. Vydávány jsou jako regionální deník, tedy na celé jižní Moravě. Systematické zaměření se na informace z celého okresu a nejen z Brna však přichází až v dalším období.

2001 až 2012

Moravské noviny Rovnost v červnu roku 2001 získala společnost Verlagskruppe Passau GmbH (v České republice vydavatelství Vltava-Labe-Press) a společně s ostatními regionálními deníky je sloučila do jedné skupiny Deníky Moravia. Moravské noviny Rovnost tak byly od června 2001 přejmenovány na Rovnost a od října začaly vycházet v šesti regionálních verzích. V září roku 2006 změnily noviny svou grafickou podobu i název –

v hlavičce se objevilo slovo Deník, a název deníku Rovnost se tak změnil na Brněnský deník. Slovo Rovnost do názvu před dvěma lety znovu navrátil šéfredaktor jihomoravského regionu Tomáš Herman, a to z podnětu většiny Brňanů, kteří tak novodobý Brněnský Deník stále nazývali. Pojmenování Brněnský Deník Rovnost je však jen výsadou brněnské redakce, která připravuje noviny pro čtenáře na Brněnsku a jižní Moravě.

Průměrný denní tištěný náklad všech Deníků v České republice je k prvnímu pololetí letošního roku 385 000 výtisků a nejprodávanější vydání je páteční, které má televizní přílohu. To si kupuje nebo odebírá 686 700 čtenářů. V současnosti se Deník Rovnost stále snaží co nejvíce zaměřovat na dění v okrese a nabízet informace z okolí. Na jižní Moravě noviny vychází v šesti mutacích: Brněnský Deník Rovnost, Blanenský Deník, Břeclavský Deník, Hodonínský Deník, Vyškovský Deník a Znojemský Deník. Část stran (kultura, černá kronika, sport) se přitom připravuje v brněnské redakci s přesahem do celého jihomoravského regionu.

Proletáři všech zemí, spojte se! ★

ČTVRTEK 23. LISTOPADU 1989

ROVNOST

DENÍK JIHOMORAVSKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

ČÍSLO 278 ROČNÍK 104 50 HAL.

Setkání představitelů KSČ a předsednictva ČSS

PRAHA (ČTK) — Vedoucí představitelé Komunistické strany Československa v čele s generálním tajemníkem ÚV KSČ Milošem Jakešem se včera na ústředním výboru Národní fronty ČSSR setkali s předsedou Československé strany socialistické vedeným jejím předsedou Bohuslavem Kučerou.

Smyslem setkání, které navazuje na zářijové jednání Miloše Jakeše s předsedy jiných politických stran, bylo projednat otázky dalšího rozvoje a prohloubení spojenectví KSČ a ČSS na základně Národní fronty a zejména posoudit současnou sloužitou vnitropolitickou situaci.

Z obsáhlé a otevřené výměny názorů vyplynulo, že východiskem pro její řešení je prohlášení předsednictva ústředního výboru NF ČSSR. Účastníci setkání rovněž posoudili otázky spolupráce obou stran v rámci Národní fronty. V této souvislosti konstatovali, že stále ještě přetrvávají staré přístupy k naplňování dokumentu k aktivizaci Národní fronty a organizací v ní sdružených a ke zvýšení jejich účasti na tvorbě, realizaci a kontrole politik. Osvědčilo dále prospěšnost podobných setkání a doporučili, aby se v nich pokračovalo nejen v centru, ale i v krajích, okresech a městech.

Předsednictva KV NF a KV SSM k současné situaci

Dialog nelze vést na ulici

BRNO (mď, avl) — I když podle dlouhodobého plánu práce měla včerejší společné jednání předsedníctev krajského výboru NF a krajského výboru SSM jednat o řadě jiných věcech, situace posledních dní si vyžádala operativní změnu. Kandidát předsednictva ÚV a vedoucí tajemník KV KSČ, předseda KV NF Vladimír Herman úvodem řekl, že v mnoha školách se až nyní projevuje názor, že není možné vést dialog na ulici. Studenti by se měli vrátit do škol.

Situaci (nejen v Brně) zdůraznil pražští vysokoškoláci, kteří přijíždějí do závodů a škol některých okresů kraje. Je na každém z nás, aby si uvědomil svou občanskou odpovědnost. Pro příklady, kam může situace dojít, vyzkoušel se z ruska, není třeba chodit daleko. Stačí se jen podívat k našim sousedům: do NDR, PLR aj. Soudruh Herman vyzval přítomné, aby vyslovili svůj názor na situaci a řešení těchto problémů.

Vedoucí tajemník KV ČSTV Zdeněk Domanský: „Když jsem viděl čtvrtí demonstraci a nejmladší účastníky, jak mávají československými vlajkami a provolávají různá hesla, napadlo mne srovnání s rozvášněnými fanoušky. Několikrát jsem je zažil na vlastní kůži. Davová psychóza je velice nebezpečná."

Ředitel Krajského ústavu národního zdraví Brno MUDr. Jan Plachetka: „Nepochybně se jedná o uspokojit i případná zvýšení objednávek obchodních organizací.

(Pokračování na str. 4)

Svoláno zasedání ústředního výboru KSČ

PRAHA (ČTK) — Předsednictvo ústředního výboru KSČ se na svém včerejším zasedání zabývalo současnou vnitropolitickou situací a rozhodlo svolat zasedání ústředního výboru Komunistické strany Československa na pátek 24. listopadu tohoto roku.

Otevřený dopis předsednictva KV ČSN kolegům novinářům

Kolegové novináři!

Předsednictvo jihomoravského krajského výboru Českého svazu novinářů v Brně projednalo na svém včerejším mimořádném zasedání politickou situaci, která se vyhrotila po zásahu pořádkových sil proti studentské manifestaci v Praze dne 17. listopadu 1989.

Soudíme-li podle zpráv a článků rozhlasových i televizních relací, zveřejňovaných v těchto dnech v našem kraji ve sdělovacích prostředcích, mnozí novináři — členové ČSSN, nevědomě k tím, aby nezrátil politická krize byla řešena způsobem odpovídajícím humanistických principů a ideálů socialismu.

Připisujeme se proto k požadavku okamžitého a důsledného vyšetření průběhu mimořádných událostí a potrestání iniciátorů násilného zásahu proti studentům a veřejnosti.

Jako novináři se přitom snažíme za podmínek zabezpečení činní, provádět a včasně informovanosti o všech událostech ve sdělovacích prostředcích. Požadujeme urychlenou přípravu nového tiskového zákona, který k tomu vytvoří podmínky.

Přesvědčujeme se nad tím, že ve chvíli, kdy jde o budoucí tvář socialismu v naší zemi, nedokázalo vedení Národní fronty soustředit k reprezentu i k politickému vývoji posledních dnů ucelené stanovisko, které by vedlo k sjednocování společnosti.

V zájmu okamžitého zahájení celospolečenského dialogu ve věcné a tvůrčí atmosféře doporučujeme proto svolat urychleně mimořádné plenární zasedání ústředního výboru Národní fronty, které by analyzovalo příčiny této situace a přijalo pozitivní a účinná politická opatření ke sjednocení všech společenských sil pro rozhodnou a důslednou přestavbu naší socialistické společnosti.

Nepromýšlejme tomuto cíli bez emocí, senzacechtivosti a prosazování osobních zájmů, pracujme s vědomím zodpovědnosti k dnešnímu dni i k historii.

Včera o pozdních odpoledních hodinách na náměstí Svobody v Brně. Foto: Helena Kupčíková

K SITUACI V KRAJI

Včera ráno se začaly na různých veřejných místech krajského města objevovat letáky, v průběhu dne jich pak přibylo. Některá shromáždění studentů, jiné zase provolání vysokoškolských studentů k dělníkům a rolníkům ČSSR (podepsané studenty pražských vysokých škol). Vyjadřují v něm mj., že požadují řešení pracovních podmínek dělníků a rolníků. Jak si to představují — kromě splnění vlastních požadavků — ovšem neuvádějí.

Jaká byla situace ve školách? Například na VUT Brno dochází ke změnám složení stávkových výborů, účast ve výuce byla sporadická (nejméně narušena ve 4. a 5. ročníčích). Dopoledne v jedné z poslucháren strojní fakulty promluvil ke studentům Jan Šabata. Na fakultě architektury a stavebnictví se uskutečnilo setkání zástupců vedení fakulty, stranických a vzniklých organizací se stávkujícími studenty. K přijetí jednající stávkám přítomných promluvil děkan fakulty, přednesl stanovisko vedení VUT. Vystoupili zde i dva studenti z vyšších ročníků, kteří vyzvali ostatní ke klidu a návratu do školy.

BRNO (pez) — O 120 tun zvýšil tento měsíc poráčku pracovníci hradeckého závodu jihomoravského průmyslu masného. Podle včerejšího vyjádření ředitele závodu Karla Horáka si v současné době vytvořují podmínky pro vyšší výrobu. Již nyní jsou zabezpečeni i případná zvýšení objednávek obchodních organizací.

Rektora Vysoké školy veterinární navštívili zástupci stávkového výboru a předložili mu návrh společného prohlášení. Rektor odmítl s prohlášení jednat v jiném rozsahu — s tím, že jednání se musí zúčastnit představitel stávkového výboru, jednání bude probíhat za předpokladu, že stávkující studenti zajistí podmínky k ukončení stávky, záruky, že nedojde k okupační stávce a že zabezpečí předávání další požadavky. Ujistil studenty, že na předpokladu splnění těchto podmínek nebude vůči studentům vyvozovat postih.

Novým tevem je přítomnost herců brněnských divadel mezi studenty — například na Vysoké škole zemědělské. Žádali zde, aby studenti vydrželi ve stávce a dosáhli tak splnění svých požadavků.

Děkan lékařské fakulty UJEP povolil studentům vylepovat plakáty na vyhrazených plochách — pokud nebudou hanlivého obsahu a nebudou podporovat nelegální akce, včetně stávky. Jednal s předsedou stávkového výboru a upozornil ho na odpovědnost, kterou na sebe tento výbor vzal. Na filozofické fakultě UJEP od rána probíhala diskuse v aule za účasti vedení školy a učitelů, stávkového výboru, ale také cizích osob (z DAMU a odjinud). Kromě jiného zde byly vzneseny požadavky na využití fakulty jako centra brněnských stávkových výborů (šlo zejména o telefon, mimoní, techniku). Tyto požadavky byly odmítnuty.

Vedení UJEP se včera zabývalo také svoláním celofakultního shromáždění vysokoškoláků, učitelů a zaměstnanců, které se mělo konat v prostorách filozofické fakulty od 12 hodin. Vzhledem k předpokládanému počtu účastníků byla rozhodnuto toto shromáždění na dvoře fakulty neposvolit. V poledne se shromáždilo na ulici Arne Nováka několik tisíc lidí. Po výzvách ke klidu odešli před janáčkovo divadlo.

GOTTWALDOV — V přímé spolupráci s naší použijí informací a případných sobotních směnách ve s. p. Závody přesného strojírenství Gottwaldov k přípravě potřebných dílců k následné montáži strojů lze vidět včerejší sondu do dvou hlavních provozů uvedeného podniku. V provozu obráběcích strojů vlevo latentně pokračovalo zařizování strojů SAS 6/130, určených na export do Íránu. Konkrétně bylo zahájeno zařizování na pátém a desátý, které bráno podniku snesli ještě v tom, to roce. V provozu závodu obrazných strojů vlevo dokončili 26 pracovníků z osmdesáti zařízených pro podniku fa. obrazového průmyslu, jehož do konce listopadu odešlou 365 obrazových strojů, určených na export. (pily

Co se týče situace ve středních školách, ve většině z nich se v kraji učí. Probíhají zde diskuse, většinou však mimo vyučování — před anebo po něm. Nikde se však objevuje nejednotnost požadavků a cílů.

V uličce Arne Nováka v Brně se včera před dvanáctou shromáždily studentů. Na filozofické fakultě UJEP sešlým členům pracovníků a studentů, kteří se rozhodli vyjádřit svou podporu studentům, kteří se rozhodli vyjádřit svou podporu studentům, kteří se rozhodli vyjádřit svou podporu studentům

Moravské noviny

ROVNOST

Deník pro okresy Brno-město, Brno-venkov, Blansko, Vyškov, Prostějov a Kroměříž

Cena 5,50 Kč • Číslo 178 | Ročník 10 (založeno 1885) | Středa 2. srpna 2000

Pinochet může přijít o imunitu

Chilský Nejvyšší soud se sešel, aby potvrdil či zvrátil verdikt odvolacího soudu v Santiagu de Chile. Ten v květnu rozhodl zbavit bývalého chilského diktátora Augusta Pinocheta imunity a uvolnit tak cestu pro jeho soudní stíhání za údajné zločiny spáchané v letech 1973–1990. STRANA 5

Dnes s přílohou Radce

Zvířecí hotely nabízejí služby

Amazoňan modročelý.

Doba dovolených klade značné nároky nejen na psychiku chovatelů exotických ptáků, ale i jejich svěřenců. Drobnější exoté jako zebřičky, snovači, chůvičky nebo i kanáři, kteří žijí v klecí s dalšími jedinci vlastního druhu, nejsou tolik vázání na osobu chovatele. Je pro ně proto zřídka nejlepší zůstat doma. Zcela odlišné nároky na zacházení mají ovšem velcí papoušci, například ary, žakové, kakadu nebo amazoňané. STRANA I

Dnes v místním zpravodajství

Číšníci stále nalévají pod míru, zjistili při zátahu inspektoři

Číšník, kterého chtěli minulý týden při nočním zátahu zkontrolovat pracovníci ČOI, raději, než by se podrobil kontrole, vylil sklenku alkoholu na zem. Jeho krok jej přišel na pět tisíc korun. Další pokuty zaplatili jeho kolegové. STRANA JEDNA

Oprava pomníku odbojů přijde jeho autory na statisíce korun

Autoři pomníku odbojů a firma, která skleněný monument instalovala, musí zajistit opravu nepovedeného památníku na své náklady. Bude je to stát několik set tisíc korun, uvedl spoluautor Zdeněk Makovský. STRANA JEDNA

Počasí

Dnes bude slunečno a teplo, večer na Vysočině ojediněle bouřka. Teploty 26 až 30 °C. Vát bude jihovýchodní vítr 3–7 m/s. STRANA SEDM

Z Moravy

V Kunovicích vzlétl raven

Necelý milión dolarů bude stát nový desetimístný letoun Raven 257 vyvinutý v a. s. Evektor-Aerotechnik Kunovice, jehož první prototyp včera firma představila. Letoun je určen pro velmi těžké provozní podmínky v horských a těžko přístupných oblastech. STRANA 3

Tip čtenářům

Dětský olej vyjde na dvacku

Dětský olejíček není jen pouhým kosmetickým prostředkem. Pokožka našich nejmenších se bez něj prakticky neobejde, proto je velmi důležitá jeho cena. Ta naštěstí není z nejvyšších. STRANA 9

Letoun L-29 se zřítil do polí

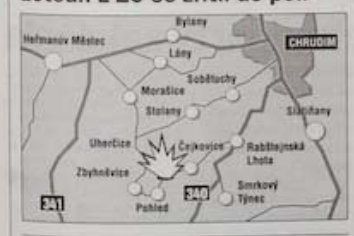

9 770862 796007 00178

Objednávky předplatného: tel. (05) 45 21 29 93 fax (05) 45 21 29 86

Na Moravě budeme vybírat do pěti krajských samospráv a deset senátorů

V neděli po Martinovi si zvolíme krajské zastupitele

Magda Katolická

PRAHA, BRNO. Prezident republiky Václav Havel vyhlásil volby do nových krajských zastupitelstev a z jedné třetiny do Senátu na neděli 12. listopadu.

Václav Havel podepsal včera v Praze dokumenty o vyhlášení termínu voleb. Foto: čtk/S. Peška

Popevě od nastolení polistopadové demokracie budeme vybírat krajské samosprávné orgány a novinkou letošních voleb je také redukce termínu ze dvou dnů na jeden. Volební místnosti budou v neděli 12. listopadu otevřeny od 8 hodin ráno do 22 hodin. Pokud dříve někdo chodil k volbám před odjezdem na víkend, tak letos může vybrat své zástupce po návratu do místa bydliště v neděli večer.

Na Moravě budeme volit zastupitelstva pro kraj Brněnský, Zlínský, Jihlavský, Olomoucký a Ostravský. Podle ústavního zákona z roku 1997 by v krajských zastupitelstvech s méně než 600 000 obyvateli mělo zasedat 45 členů, o deset víc zastupitelů bude v celcích s 900 000 obyvateli a v nejlidnatějších krajích si občané zvolí 65 zastupitelů.

Do krajských zastupitelstev nebudou moci samostatně kandidovat nezávislí, kteří ale v obecních volbách sklízeli značný úspěch. Kandidátní listiny do krajských voleb mohou podávat pouze registrované politické strany, politická hnutí a koalice. Některé politické strany však nabídnou na kandidátkách místa i nezávislým kandidátům, ponévadž mají zájem získat jejich voličskou oblibu v místech. Krajská samospráva má začít fungovat od 1. ledna 2001 v čele s krajským hejtmanem.

Zejména kolem hranic Jihlavského a Brněnského kraje se vedly v minulých letech debaty. Některé obce ze Žďárska i Třešťska cítí větší příslušnost k Brněnskému kraji než Jihlavskému, ať už měříme historickou tradici nebo vzdálenosti do centra krajů.

Současně s volbou krajských zastupitelů se budou ve 27 z celkem 81 volebních obvodů vybírat senátoři. Na Moravě se to týká Třebíče, Břeclavi, Brna-středa, Prostějova, Šumperku, Opavy, Ostravy-města, Karviné, Vsetína a Zlína. Pokud kandidát do neziská nadpoloviční většinu hlasů, uskuteční se ještě druhé kolo voleb. Komentář STRANA 2, STRANA 4

K pádu letadla došlo včera odpoledne poblíž Chrudimi

Vojenský pilot zahynul

CHRUDIM. Vojenský cvičný letoun L-29 Delfín havaroval včera v 16.30 hod. u obce Čejkovice jihozápadně od Chrudimi.

Pilot při havárii zahynul, další oběti na životech zatím nebyly podle mluvčího ministerstva obrany Milana Řepky hlášeny. Řepka to řekl s tím, že příčina nehody dosud není známa.

Na místo dorazili vojenští záchranáři a členové vyšetřovací komise ustanovené velitelstvím armádních vzdušných sil. Vrak letounu nehoří, z místa tedy odjely hasičské vozy. Okolí nehody vojáci hermeticky uzavřeli.

Letadlo spadlo do kukuřičného pole. Při pádu strhlo dráty vysokého napětí. Podle informací pracovníků Východočeské energetiky měla být dodávka proudu obnovena ještě během včerejšího večera, popřípadě během noci.

Pilot byl ze školicí letecké základny v Pardubicích, potvrdil velitel pardubické základny Jan Andělík. Podle neoficiálních informací šlo o jednoho z vysoce postavených důstojníků českého vojenského letectva.

Na pád letadla upozornili místní občané nejprve hasičský záchranný sbor. „Viděla jsem, jak se letadlo začalo najednou točit kolem vlastní osy, myslela jsme, že to byla nějaká akrobacie, ale poté jsme slyšeli ránu a viděli mohutný kouř z pole," uvedla svědkyně nehody z nedalekých Mladoňovic.

Vojenský cvičný letoun L-29 Delfín (na archivním snímku) havaroval včera odpoledne u obce Čejkovice jihozápadně od Chrudimi. Pilot při havárii zahynul. Foto: čtk

Kabinet si vzal volno, Zeman jede na chalupu

PRAHA. Premiér Miloš Zeman stráví svou dovolenou v České republice. Podle tiskového oddělení Úřadu vlády pobude například na své chalupě v Novém Veselí u Žďáru nad Sázavou. Kabinet si naplánoval dovolenou stejně jako v minulém roce na první tři srpnové týdny. Ve Strakově akademii nyní jako Zemanův zástupce úřaduje vicepremiér Pavel Rychetský. Svou dovolenou si totiž již vybral.

Vysočina je Zemanovým nejoblíbenějším místem odpočinku. Jezdí tam prý na kole, prochází se v lesích, a jak s oblibou říká, objímá stromy, aby čerpal duševní sílu. Na chalupě chce pobývat i poté, co odejde do politické penze. Ministerský předseda strávil na tomto místě i část své loňské dovolené, tehdy ale vyjel s rodinou netradičně i k moři – do Slovinska na Jadran.

Titulní strana z 2. srpna 2000.

ÚTERÝ 15. LISTOPADU 2011 · ČÍSLO 267 · 16 KČ / PŘEDPLATNÉ 11 KČ

BRNĚNSKÝ
deník rovnost
www.brnenskydenik.cz

Znásilnění dětí v kraji
Polovinu nahlášených znásilnění si děti vymyslely
Čtěte na str. 2

Premiérová nula Komety
Brněnští extraligoví hokejisté porazili jasně 4:0 pražskou Slavii
Čtěte na str. 23

Stěhujte se u Vodafonu tento víkend bez Tetris zdarma

Chodníky ochudily radnice o miliony

Město přepočítalo délku chodníků. Oproti předpokladům je **dvojnásobná.** Malé městské části kvůli tomu přijdou o část rozpočtu.

O kolik přijdou
Kohoutovice
– 1,5 milionu ze 3,5 milionu
Žabovřesky
– necelých 2 miliony z 5 milionů
Jundrov
– necelých 0,5 milionu z 1 milionu
Obřany
– 0,6 milionu z 1,3 milionu

Brno – Opisování komisařových vět, zprávy zdravotky školky nebo nervózní zpovídavších prahů. Na to vše a spoustu dalších zapálenovaných invazních měřičů příští rok zapomenou. Čára přes rozpočet nám udělal magistrát, který přepočítal délku chodníků v Brně. Takto mizí čtvrtice starostů brněnských městských částí. Přišli totiž o miliony peněz určených podle délky chodníků.

To je jedno z kritérií, podle kterých radnice získávají takzvanou neúčelovou dotaci. Ta přitom tvoří významnou část jejich rozpočtů. Dalším kritériem je třeba počet obyvatel nebo počet dětí v základních a mateřských školkách. „Mělo zjistilo, že má víc metrů chodníků, než o kolika dosud počítalo. Objem peněz, které mělo městské části jako neúčelovou dotaci rozdělujeme, ale zůstal stejný. Přijdeme skoro o půl milionu korun. To pro nás znamená nejrůznější omezení všech investic," zlobil se starosta Středu Jan Levínek. Dodal, že starostové se už potkali o přepočítání výsledků.

Město zjistilo, že místo 1,5 milionu metrů chodníků jich má téměř dvojnásobek. Tedy 3,9 milionu metrů. Nejvíc vzrostla délka započítaných chodníků ve velkých městských částech. „Nevíme, co vedlo minulé městské části nepodnikat. A že jsou to přesná čísla. Proč dřív starostové nahlásili tak rozdílná čísla, si nevíme odůvodnit," uvedl náměstek primátora Robert Kostian. Ujistil ale, že se to, že dříve délku chodníků nahlásili magistrátu o desítky městských částí.

V zákonné neúčelové dotaci místo příští rok rozdělí, stejně jako loni, 865 milionů korun. A odhlíží navýšení o částky nesouvisející. Kostian si i přesto myslí, že změny v rozpočtech nejsou nijak dramatické.

Jeden zajímavý příklad Středu už má pevná vazba rozpočtu pro příští rok hosovou. Počítal stejně jako minulý rok s příjmy kolem tří a čtyř milionů korun. „Chtěli jsme opravit komunikaci sídlí, postavit zpomalovací prahy na silnici. Na to nám bohužel nedostatek peněz," pokrčil rameny Levínek. Ruthodovou o plánovaných škrtech musí také zastupitelé Jehnic. „Peníze jsme využívali na údržbu chodníků. Ty ale v zimě neodmrzají nemocníme. Škrtat musíme někde jinde. Ale až pozi, co nebudeme dělat hned ochrnělí rozpočet," řekl jehnický starosta Václav Šlechta.

Významné škrty hlásí i Kníničky. Přijdou o zhruba pět druhého milionu korun. „Nebudeme mít například peníze na rozšíření zpevněného asfaltu, opravu střechy školy nebo cesty," upozornil starosta Marcin Žák.

Malé městské části přišly o peníze na úkor těch velkých. Například Brno-střed a Brno-sever udělají dvojnásobnou délku chodníků než loni.

Pokračování na str. 3

Burčák v kraji? Letos bez vody

Jižní Morava – O pozdní podzimní burčák byli lidé prodejci burčáku na jižní Moravě ve srovnání s minulým rokem. Pracovníci Státní zemědělské a potravinářské inspekce mezi odebranými vzorky zatím nenašli ani jeden, který by nesplňoval řádný vodu.

Mluvčí inspekce Michal Spáčil informoval, že kontrolovali čtyřiadvacet prodejců a odebrali sedmnáct vzorků. „U sedmi jsou známe výsledky laboratorního rozboru. Z nich dosti nevyhověl pouze jeden," uvedl Spáčil. Upřesnil, že u tohoto vzorku rozbor prokázal, že byl vyrobený z hrozně ze zahraničí, což je u nápojů označených jako burčák nepřípustné.

Spáčil podotkl, že hodnocení kontrolní komise by kvůli zatím nedokončeným analýzám předčasné. Přesto lze předběžně říci, že letošní rok dopadl mnohem lépe než minulý. „Loni jsme odebrali devatenáct vzorků, kontrolám jich nakonec vyhovělo jen devět," uvedl Spáčil. Vyjmenoval, že pět vzorků odhalili nařízení vodou, další tři obsahovaly příliš vysoký podíl alkoholu a v několika zkvašeným přídavného cukru, jeden výrobce burčák přiharvil a pět vinařů nápoj vyrobilo z dovezených hroznů. U několika vzorků nedy inspekce zjistila i víc pochybení najdle.

DVA V JEDNOM. S posledními přípravami před premiérou amerického muzikálu Jekyll a Hyde finišuje v těchto dnech soubor Městského divadla Brno. Při kostýmové zkoušce si včera titulní dvojroli svědomitého doktora Henryho Jekylla a zlotřilého Edwarda Hyda zahrál Petr Čardík (na snímku), který inscenaci režíruje. Muzikál od amerického skladatele Franka Wildhorna na motivy románu skotského spisovatele Roberta Louise Stevensona mít na Hudební scéně dá září premiéru v sobotu. Více fotografií na www.rovnost.cz

palec dolů

Štěňata nechal na parkovišti

Brno – Na parkovišti k hypermarketu ve Vídeňské ulici v Brně někdo předtím ulici odhodil čtyři štěňata. Psy zanechal na místě a zmizel. Pes zanechal na místě a zmizel. Pro zvířata pak přijeli strážníci z odchytové služby a převezli je do útulku v brněnském Kamenné.

dnes si přečtěte

Zpěvníku studijní řád. Kvůli lajdákům

Brno – Na Masarykově univerzitě začne platit nový studijní řád. A kademický senát jej oproti původnímu zpřísnil. Vadí mu vysoký počet předsudujících studentů. ...5

Náměstí Svobody ozdobí vánoční jedle

Brno – Lidé v imerenové anketě rozhodli, že vánočním stromem na náměstí Svobody bude jedle zjinšťa. Do Brna ji přivezou už dnes. Stromu se rozsvítí 25. listopadu, při zahájení vánočních trhů. ...5

Nárnaza: řidič vjel pod nákladní auto

Jižní Morava – Na jihomoravských silnicích včera havarovalo mnoho řidičů. Meteorologové varují před námrazou. ...6

počasí

Skóre Rovnosti
Mají operatoři schovávat informace o pohybu lidí?
Ano
Ne
46 %
54 %
Nová otázka každý den na www.brnenskydenik.cz

Díky nemoci viděla svět z Kilimandžára

Brno – I s roztroušenou sklerózou se dá zvládnout pár věcí. Třeba pokořit Kilimandžáro. S tímto hesłem se před rokem vydala jedenačtyřicetiletá Radka Kerlesová na nejvyšší horu Afriky. Expedici tvořilo celkem pět žen, které s roztroušenou sklerózou zápasí.

O své nemoci se Kerlesová dozvěděla v sedmadvaceti letech. Rozhodla se proti ní bojovat. A zapadlo jí nakonec cestu do Afriky. Chtěla upozornit na to, že i lidé s chronickým neurologickým onemocněním, při kterém postupně ztrácejí schopnost ovládat své údaje, mohou plnohodnotně žít.

„Na naší myšlenku mě přivedl dokument o olegém horolezci Janu Říhovi, který výstup na Kilimandžáro zvládl," říká Kerlesová.

Plánování a příprava expedice trvala téměř rok a půl. „Vše se podařilo a mně se splnil sen. Po příletu do Afriky jsme se musely aklimatizovat. Prvních pět dní jsme různě parky a pozorovali divoká zvířata. Bylo to náročné, ale stálo to za to," vzpomíná Kerlesová. Po pěti dnech výpadu dorazil do základního tábora. Ten byl ve výšce osmnáct set metrů nad mořem. „Musíš jsme zapíchli pepelník za výstup. Výstup byl rozdělený na několik dní. Každý z nich se měřil. Hop přizpůsobit," vysvětluje Kerlesová.

Když se cíle dostal do výšky 3700 metrů, začaly se horolezkyně potýkat s bolestmi hlavy. „Já jsem vystoupala až do výšky 5200 metrů, přičemž v ruce jsem měla v šesti různých měřičích," dodává Kerlesová. Vrchol nezdolala, protože na ní začala působit výšková nemoc. „Cítila jsem, že už dál nemůžu. Spánek se mi střídal s nevolností. Po cestě dolů jsem ale byla šťastná, že jsem dokázala něco nedokázatelného," říká Kerlesová.

O své zážitky se podělí se všemi zájemci při neděním promítání filmu o Kilimandžáru. To se koná v Hlíně dnes v Hrušky šest hodin večer.

On-line rozhovor

s brněnským motocyklovým jezdcem
KARLEM ABRAHAMEM
Přijďte se dnes od 11.30 do 12.30 hodin na
www.rovnost.cz

Titulní strana z 15. listopadu 2011.

2. Reportážní fotografie a její uplatnění v denním zpravodajství

Zakladatelskou osobností reportážní fotografie v českých zemích byl Rudolf Bruner-Dvořák. Proslavil se aktuálními živými snímky na Jubilejní výstavě v Praze roku 1891, ale zaznamenával i rodinu následníka trůnu Františka Ferdinanda d´Este nebo život v balkánských zemích. Bruner-Dvořák je proto jako první „momentní fotograf" považován za nejlepšího fotografického kronikáře své doby. Výraznější rozvoj fotožurnalistiky nastal ve 20. letech, kdy se na trh dostaly nové tiskařské technologie a fotoaparáty Rolleiflex, Contax a první přístroj na kinofilm Leica. Zachycování politických, kulturních i sportovních událostí se tak stalo mnohem snazší a na stránkách novin a časopisů začala mít živá fotografie převahu. V roce 1947 vznikla z podnětu Henri Cartier-Bressona, Roberta Capy, Davida Saymoura a George Rodgera agentura Magnum, která ovlivnila následný vývoj novinářské fotografie. Z dalších jmen spjatých s reportážní fotografií jmenuji alespoň Karla Hájka, Zdeňka Tmeje, ze současníků pak například boskovického rodáka Josefa Koudelku (členem agentury Magnum je od roku 1971), Karla Cudlína, Jana Šibíka nebo Antonína Kratochvíla.

Více než na jednotlivé osobnosti a historii se zaměřím na reportážní fotografii a její rozdíly od dokumentární fotografie. Ján Lofaj věnoval reportážní fotografii téměř šedesátistránkové pojednání[1] a zdůrazňuje v něm následující: Reportáž je aktivní vztah fotoreportéra ke skutečnosti. Proto snímky nepřináší jen informaci o události, ale jasnou výpověď a stanovisko autora samotného. Fotograf skrze fotografii hledá příčiny a vidí jedinečné spojitosti tam, kde většina ostatních lidí nenalézá nic. Své místo má reportážní fotografie nejen v novinách a časopisech, kde se zrodila, ale také v knihách nebo na výstavách. Důležité je i výtvarné hledisko snímku, avšak obsah musí být vždy prvořadý (dokumentárně-výtvarná povaha fotografie). Nedílnou součástí reportážní fotografie je text, který dává záběr do souvislostí.

Význam reportážní fotografie shrnuje i teoretik a kurátor fotografických sbírek Moravské galerie v Brně Antonín Dufek. V knize *Černobílá fotografie* staví reportážní fotografii do spojitosti s dokumentární. *„Fotožurnalistická reportáž je v původním významu spjata s událostmi, o nichž přináší obrazové zprávy. Dokumentarismus je zakotven hlouběji, snaží se podával komplexní svědectví o důkladně poznaném tématu. Výjimečné události zde představují jen jednu ze složek dění."* [2] Krátce na to mluví o podobnosti obou přístupů. *„Někdy je fotografie jen dokumentem činnosti a na její obrazové vyznění se nemyslí, jindy je*

1

2 LOFAJ, Ján. *Reportážna fotografia.* Bratislava: Osvetový ústav, 1989. 60 s.
DUFEK, Antonín. *Černobílá fotografie.* Praha: Odeon, 1987. s. 16.

dění inscenováno kvůli fotografování. A konečně jsou tu práce, v nichž se fotograf pouze inspiruje postupy a aktivitami známými odjinud. Tyto rozdíly svádějí k posuzování prací podle jejich obrazové kvality, podstatnější však může být to, o čem zobrazení vypovídá. Mnohdy je fotografie jediným svědectvím počinů rozšiřujících lidskou zkušenost a poznání. Vzácnost takových svědectví je pak – při vší nesrovnatelnosti – podobná jako v případě reportážní fotografie.“ [3]

Zatímco v 90. letech zůstala česká fotoreportáž ve stínu fotografického dokumentu, s přelomem století se podle mého názoru poměr obou směrů vyrovnal. A nyní, v roce 2012, začíná mít fotoreportáž převahu, i když je na ni v tištěném vydání novin stále méně prostoru. Oblíbenost reportážních snímků je nejspíš dána také narůstajícím hladem lidstva po nových informacích. Není přece nic jednoduššího než si sednout k internetu a (třeba i nezáměrně) se proklikat k fotoreportáži z události, která nás zajímá. Aktuální je totiž „právě teď“ a nejrychlejší cesta k ní není přes tištěné noviny, ale přes internet.

SETKÁNÍ PREZIDENTŮ. Prezidentský summit v Litomyšli, který pro Rovnosti fotografoval Jaroslav Švanda. Snímek v brněnském vydání vyšel 18. dubna 1994. Foto: Jaroslav Švanda

[3] Ibid., s. 21.

POHLED NA HLADINU. Fotografie zachycující vyplutí osmičlenné flotily na brněnskou přehradu. Článek, který fotografii vydanou 18. dubna 1994 doplňoval, mimojiné oznamuje: Pohled na hladinu u některých příliš velký zájem nevzbuzoval. Foto: Marie Sattlerová

SMRT PŘI DOSTIHU. Dostihový závod v Brně-Dvorských konaný 2. května 2010. V poslední zatáčce před cílem ujela koni Zdeňka Kalába noha, kůň spadl a svého jezdce zalehl. Zdeněk Kaláb zemřel při převozu do nemocnice. Událost zachytil fotoreportér Brněnského Deníku Rovnost Tomáš Škoda jako jediný, den poté do redakce volaly desítky médií, že snímky odkoupí. Foto: Tomáš Škoda.

3. Statut fotografie v deníku Rovnost

Fotografie v deníku Rovnost zaujímá v poměru ke zpravodajskému textu stále více prostoru. Srovnám-li layouty (grafické rozvržení) stran z 80. a 90. let, je v nich podstatně méně fotografií než v posledním desetiletí. Toto období (rok 1989 až 2009) lze proto v novinách považovat za přelomové. Příčin bylo několik:

a) digitalizace techniky
b) zlepšení kvality novinového papíru a tiskáren
c) kreativnější přístup šéfredaktorů k různým formátům a druhům fotografií
d) celosvětový trend v denním tisku, kdy je čtenář méně „zatěžován“ informacemi v souvislém textu, jehož roli přebírá právě fotografie doplněná textem nebo infografika (grafické a vizuálně poutavé znázornění tématu).

Nejdůležitější je pro redakci fotografie na první straně novin, která má výškový nebo šířkový formát. V posledních sedmi letech převažují výškové formáty, což se pro většinu fotografů stalo tak trochu noční můrou. Rozplánuje-li se totiž „výška“, musí se zadání splnit a

je jedno, zda máte vyfotit vlakovou soupravu nebo trio bratří Ebenů. Tato fotografie musí vždy zachycovat jednu událost z předchozího dne. Snímek doplňuje titulek v horní části a několikařádkový vysvětlující text ve spodní části. Titulní strana Rovnosti je výkladní skříní novin. Tak zní pravidlo, které mnoho šéfredaktorů opakuje, a proto na první straně upřednostňují takové snímky, které jsou z reportážního hlediska zajímavé. Informační a zpravodajská hodnota bývá potlačena a mnohdy se jedná „jen" o esteticky působivou fotografii nikoliv dokumentující, ale reflektující každodenní život na Brněnsku. Titulní fotografie proto většinou nebývá reportážní, ale inscenovaná, portrétní nebo sportovní.

Autorem musí být vždy fotoreportér redakce. Jen výjimečně bývá na první straně archivní či agenturní fotografie. To se stává například jen při významných úmrtích nebo události celosvětového významu – olympijské hry, katastrofy, mezinárodní ocenění aj. Zcela ojediněle, většinou ve speciálních svátečních vydáních, pak redakce využívá dovedností kreslířů.

V 90. letech však byla pravidla jiná. *„Běžně používal formát 9x13 a 10x13. Výškové fotky nebo naopak extrémně šířkové se nepoužívaly. Pokud ano, tak jen z důvodu, že nebyla jiná fotka, a tak se musela oříznout,"* řekl fotograf a redaktor Petr Podroužek.[4] V 90. let se v Rovnosti uplatnila také ještě kresba a karikatura. Té se do roku 1993 věnoval Emil Hoffmann. *„S Rovností jsem spolupracoval externě. Přidělili mě buď ke sportovnímu nebo kulturnímu redaktorovi, a zatímco on dělal s dotyčným interview, já si mezitím načrtl skicu. Doma nebo v redakci jsem kresbu dopracoval tuší. Bylo to mnohem víc přesnější než malé tmavé fotografie, na kterých nešel umělec nebo sportovec skoro rozpoznat."* [5] Pravidelnou spolupráci s Emilem Hoffmannem Rovnost ukončila v době, kdy se na trhu objevily první kompakty a redaktoři si snímky k rozhovorům či reportážím dělali sami. Jediný kreslíř, s kterým brněnská Rovnost od roku 1989 dosud spolupracuje je Lubomír Vaněk. Otiskuje však už jen jeho kreslené vtipy.

[4] Rozhovor s Petrem Podroužkem, červen 2012.
[5] Rozhovor s Emilem Hoffmannem, 12. srpna 2012.

Vychází od roku 1885

ROČ. 105 ■ Č. 229

PONDĚLÍ

1.

ŘÍJEN

1990

CENA 1 Kčs

Liberté, égalité, fraternité

ROVNOST

MORAVSKÝ DEMOKRATICKÝ DENÍK

DNES V LISTĚ:

STR. 2 Kyjevský horký podzim

STR. 3 Strážnice v Komíně

STR. 5 Zetor zahájil porážkou

STR. 6 Za Lužánkami jen remiza

Rozhovor s kulturním radou britského velvyslanectví v ČSFR

Zůstanu tady, dokud v Brně...

Od soboty zase hasiči

Bez sjezdového saka

Auto – nepřítel č. 1

V budově OSN v New Yorku poskytl Václav Havel v sobotu 20. září rozhovor sedlovým reportérům dětského časopisu Express. Foto: ČTK

Václav Havel hovoří v newyorském sídle OSN

„ZAŽIL JSEM VZPOURU DĚTÍ PROTI LŽI"

OF Zlín protestuje, napadený odpovídá...

Předsedou J. Lux

Festivalový návrat k pozapomenutá hudební minulosti Moravy

Jak se hrálo v Aténách

Břeclav na dva dny centrem zdravé výživy

„JOŽKO, VE VŠEM DRŽ MÍRU!"

Fotografie na titulní straně Rovnosti z 1. října 1990.

VELIKONOCE. Tématická kresba z titulní strany, 2. dubna 1994. Kresba: Lubomír Vaněk

AUTOPORTRÉT. Emil Hoffmann, kreslíř a karikaturista. Autoportrét nakreslený u příležitosti letošních 80. narozenin autora a 17. srpna 2012 – v den autorova výročí, otišten v Rovnosti. Kresba: Emil Hoffmann

3. 1 Fotoaparáty analogové versus digitální

Od roku 1989 roku 1991 měla brněnská Rovnost pouze jednoho fotografa – Helenu Kupčíkovou. Od roku 1991 pak jako další stálý fotoreportér Kupčíkové vypomáhal Jaroslav Švanda, souběžně však spolu pracovali jen do roku 1994, kdy Kupčíková z Rovnosti odchází. *„Používal jsem Nikon na kinofilm F-301, objektivy 28/2.8, 50/1.8, 70-200/2.8 a blesk Nikon SB 24. Vše bylo redakční. První tři roky jsem tam byl jen s Marií Sattlerovou, potom přijali ještě Petru Mášovou a Moniku Kučerovou. Fotografů i redaktorů za tu dobu prošlo mnoho. Rovnost byla přestupní stanice, než se našlo něco lepšího. Hodně práce za málo peněz.“*[6]

Od roku 1990 do konce 90. let redakce spolupracovala se spoustou externistů. Jim redakce zadávalo hlavně nadčasová témata, například tehdy velmi aktuální černé skládky nebo zachycení toho, jak někdo něco poničil. Zájem fotografů – amatérů byl velký a požadavky redakce nijak konkrétní. Mnoho fotografů tak působilo hned v několika redakcích a to stejné téma často udali v různých variantách několika novinám. Toto období bylo pro dosavadní chod redakce přelomové také ve změně vlastníka deníku (společnost Rheinsich-Bergische Verlags-gesellschaft GmbH), což se odrazilo i na přístupu k práci s fotografií. Pečlivě vedený fotoarchiv, o který se od roku 1977 starala Helena Kupčíková byl po revoluci kompletně rozraden, a poté se už snímky nikde nearchivovaly. Už se také nedbalo na vyvazování všech vydaných novin. Dnešní archiv Brněnského Deníku Rovnost je proto neúplný, nevyvázané noviny (včetně těch za poslední tři roky) ničí vlhkost a plíseň.

Přechod z černobílé fotografie na barevnou nastal v roce 1994. Vzpomíná na to fotograf a redaktor Petr Podroužek, který nejdříve psal články a pak i fotil. Jeho externí spolupráce s Rovností trvala v letech 1987 až 2000. *„Přechod na barevnou fotografii pro nás byl něco nového, nový úhel pohledu. Člověk ji vnímal jinak a jinak s ní pracovat. Byl to úplně nový rozměr a fotografie doplněná textem byla najednou zajímavější. Brzy na to byla černobílá fotografie zastaralá a barevná vytlačila černobílou.“*[7]

Důležitá byla pro noviny spolupráce s fotolaby. Fotokomora sice byla součástí redakce, ale fotografové ji po revoluci už příliš nevyužívali. Externisté do ní totiž měli ztížený přístup a „domácí“ fotografové snímky raději vyvolávali doma. Brněnská redakce měla smlouvu s fotolabem Kodak Express v Kozí ulici. Se vznikem super a hypermarketů v druhé polovině 90. let však přešla ke Kodaku ve Vídeňské ulici, který byl součástí

6 Rozhovor s Jaroslavem Švandou, červen a srpen 2012.
7 Rozhovor s Petrem Podroužkem, červen 2012.

Intersparu. Důvodem přitom nebyla jen nižší cena, ale hlavně otvírací doba. *„Měli otevřeno i přes sobotu a neděli, což pro nás bylo důležité kvůli pondělnímu vydání. Se službami ve fotolabu v Kozí ulici se to nedalo srovnávat. Tam to byl klasický obchod, který měl otvírací dobu jen v pracovní dny. Proto když jsme se dohodli, že nám budou každou neděli odpoledne speciálně otvírat, účtovali si za to 5.000 korun. Plus další peníze za vyvolání pěti, šesti filmů,"* říká fotograf Lubomír Stehlík.[8]

Přechod z analogových fotoaparátů na digitální v Rovnosti nastal v prosinci 2001 a měsíci lednu roku 2002. Vzpomíná na to fotograf Stehlík. S Rovností externě spolupracoval od roku 1997, v roce 2001 se stal fotografem na celý úvazek. *„Nejdříve se koupil fotoaparát Olympus E-10, s kterým se fotil sport. Těsně před Vánocemi 2001 jsme pak vyjeli s šéfredaktorem Antonínem Dillenzem do Prahy, aby nás vyškolili na nové digitální zrcadlovky, které se měly kupovat. A protože jsem měl tehdy své vybavení Canon, rozhodovalo se tenkrát mezi fotoaparátem Canon EOS 1D New a o něco amatérštějším Canon D30. Tělo prvního fotoaparátu stálo od 150 do 180 tisíc, ten druhý pak 115 tisíc. Samozřejmě se nakonec koupil ten levnější. Od té doby už jsem na film nikdy nefotil." [9]*

I když se Stehlík dosud specializoval hlavně na sportovní fotografii, od roku 2001 se musel coby jediný fotograf na plný úvazek popasovat se vším. *„Největší výhodou digitální zrcadlovky bylo, že jsem hned viděl, co jsem vyfotil. Byl taky mnohem větší výběr fotek a už nebyly potřeba žádné investice navíc. Nejvíc jsem digitální fotoaparát ocenil při sportu. Vždy jsem hned věděl, kdy mám dobrý záběr a už jsem se taky nikdy nebál, že se fotoaparát může „otevřít."[10]*

Dva roky poté však začal být displej Canonu poruchový a nepomohla ani opakovaná oprava. V roce 2003 se koupilo nové vybavení, tentokrát Nikon D-100 s širokoúhlým objektivem, teleobjektivem a bleskem. S příchodem šéfredaktora Pavla Macků v roce 2005 se rozhodlo, že je potřeba fotografů víc a dokoupil se Canon D-20. Brzy nato fotograf Petr Preclík nedopatřením při jedné akci zničil fotoaparát Nikon (vytrhl bajonet z těla fotoaparátu a odhadovaná cena za opravu byla v řádech desetitíců), koupila redakce na přelomu roku 2005/2006 dva nové fotoaparáty a tentokrát už pro dva fotografy: Canon EOS 1D MarkIII s teleobjektivy, širokoúhlými objektivy a bleskem. Ty se využívají dodnes – stejně jako Canon D-20, který má nyní hodonínská redakce.

Přechod na digitální techniku ovlivnilo práci fotoreportéra ještě v jednom ohledu. Zatímco začátkem 90. let ještě fotografové pracovali ve velké časové tísni ve fotokomoře,

8 Rozhovor s Lubomírem Stehlíkem, červen 2012.
9 Rozhovor s Lubomírem Stehlíkem, červen 2012.
10 Rozhovor s Lubomírem Stehlíkem, červen 2012.

od roku 1993 už fotky pouze vyzvedávali ve fotolabu a předali je editorům. Od roku 2002 bylo nutné digitální záběry upravovat v grafickém programu (Zoner, Photoshop) a ukládat je do počítačového archivu. Tento způsob nahradila v roce 2005 agentura Rebel vytvořená speciálně pro Deník, kterou sdílí všechny redakce v České republice. Spolu s fotkami se sem ukládají i zpravodajské texty - vždy přednostně před uveřejněním textu/fotografie v novinách nebo na internetu. U každého snímku je jméno autora, datum, místo vzniku s přibližným popiskem, co zachycuje. Fotografie tak díky této agenturní databázi dostává i po svém prvním zveřejnění mnoho dalších příležitostí.

Fotografové (plný úvazek)	**od**	**do**	**specializace**
Helena Kupčíková	1.8.1977	6.3.1994	bez specializace
Jaroslav Švanda	1991	1999	akční reportáže a sport
Viktor Sedlák	1.3.1994	1996	bez specializace
Marie Sattlerová	1.11.1993	1.11.1999	bez specializace
Lubomír Stehlík	1.6.1997	doposud	sport
Václav Šálek	1.9.1999	31.8.2001	bez specializace
Tomáš Hájek	15.11.2000	30.4.2005	bez specializace
Jiří Salik Sláma	2007	2008	akční reportáže
Tomáš Škoda	1.9.2008	31. 9. 2010	akční reportáže
Attila Racek	1.10.2008	doposud	bez specializace

Fotografové – externisté (1989 - 2012): Rostislav Zahradníček (90. léta), Jan Chmelíček (90. léta), Monika Kučerová (90. léta), Jiří Fukan (přelom 80. a 90. let), Antonín Setnička (80. a 90. léta), Jaroslav Musil (90. léta), Petr Podroužek (80. a 90. léta), Drahomír Stulír (80. a 90. léta), Petra Mášová (90. léta), Petr Preclík (90. léta), Radek Miča (90. léta), Roman Franc (1999 – 2010), Ondřej Surý (2008 – 2010), Drahomír Stulír ml. (2006 - doposud).

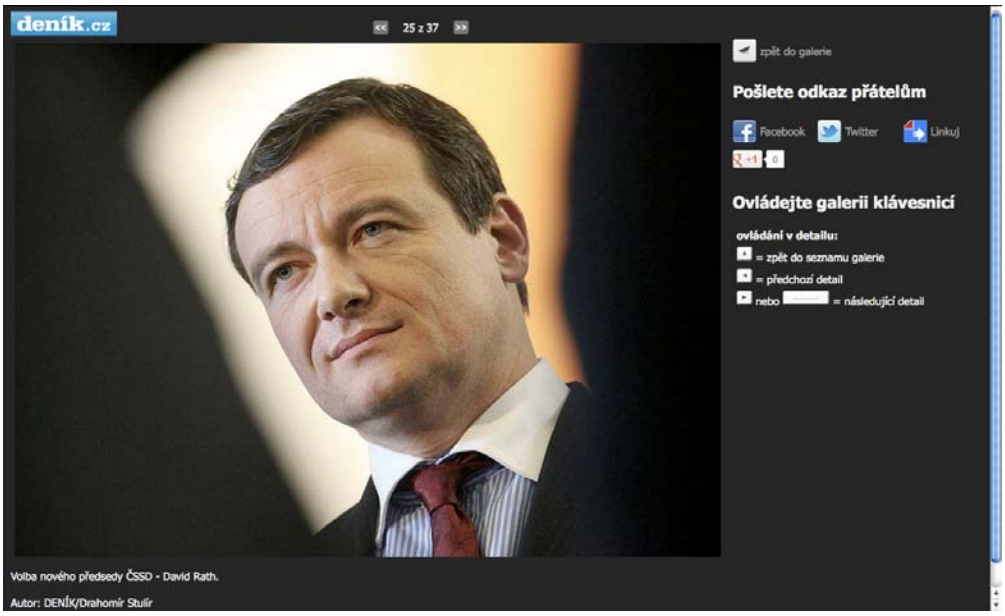

RATH. David Rath na 36. sjezdu ČSSD v Brně k volbě předsedy strany. Sjezd potvrdil, že volby sociální demokraty rozdělily na dva nesmiřitelné tábory - středočeský hejtman David Rath ve svém projevu zaútočil na vládu, která podle něj škodí všem lidem v České republice. Fotoreportáž pro Brněnský Deník Rovnost ze dne 18. března 2011. Foto: Drahomír Stulír

Rath může ode dneška z vazby telefonovat, u návštěv už nebude policie

14.8.2012 11:47

Praha/Litoměřice - Obviněný poslanec a bývalý hejtman David Rath (dříve ČSSD) může ode dneška z vazební věznice v Litoměřicích telefonovat a má snadnější přístup ke svým dopisům. Když za ním přijdou přátelé nebo rodina, nebudou již na průběh návštěvy dohlížet policisté, řekl mluvčí litoměřické věznice Jarolav Kindl. Rathovi dnes vypršela tříměsíční lhůta pro jeden z důvodů jeho vazebního stíhání – možné ovlivňování svědků.

STÍHANÝ RATH. Středočeský hejtman David Rath byl v červnu 2012 obviněn z převzetí úplatku. Do vazební věznice nastoupil 14. srpna 2012, kdy redakce Pražského Deníku na webových stránkách znovu zveřejnila Rathův snímek z brněnského sjezdu ČSSD. Foto: Drahomír Stulír

DVORNÍ ARCHITEKT. Jan Kaplický v Brně, 18. února 2008. Architekt se s brněnským primátorem Romanem Onderkou dohodl na tom, že se stane „dvorním architektem“ Brna a postaví v Brně „něco zeleného.“ Foto: Drahomír Stulír

ANO, PANE PREMIÉRE. Fotografie z autogramiády Jana Fischera v Knihcentru Olympia, 4. listopadu 2011. Kniha, kterou Fischer představil, se jmenuje název Ano, pane premiére aneb Rozhašená země. Zachycuje čtrnáct měsíců Fischerova premiérství. Foto: Drahomír Stulír

VOLBA PŘEDSEDY. Fotoreportáž pro Brněnský Deník Rovnost ze dne 19. března 2011. Hlasování členů ČSSD na sjezdu v Brně, kde byl předsedou strany zvolen Bohuslav Sobotka, místopředsedou pak Michal Hašek. Foto: Drahomír Stulír

3. 2 Regionální témata

Postupné zvětšování formátů fotografií lze nejlépe vysledovat v opakujících se tématech. Pro jihomoravský region to jsou tradiční události jako vinobraní, jízda králů, dožínky, hody, veletrhy na BVV, folklorní festivaly, ohňostroje, historické slavnosti v centru Brna a Znojma, vztyčování vánočního stromu na náměstí nebo například Velká cena na Masarykově okruhu. K evergreenům patří také první sníh, tropické letní dny, poprázdninové slevy v obchodech nebo první a poslední školní den. Zde se zkušenost fotoreportéra každým rokem zúročuje, služebně nejstarším fotografům však hrozí ustrnutí ve stereotypu.

I na tématickém výběru fotek na titulní stranu se projevuje vliv šéfredaktora. Zatímco v 70. a 80. letech byl ještě kladen velký důraz na regionální dění, v druhé polovině 90. let nastal trend opačný a vedení redakce často lpělo na fotografiích světových událostí. To se se však brzy změnilo a na titulní stranách se opět upřednostňují fotografie událostí z regionu. *„Dříve to fotografové měli jednodušší v tom, že dostávali konkrétní zadání, vyfotit konkrétní osobu nebo událost. Často to byly různé konference, přijetí nebo návštěvy významných osobností. Za den to bývalo i pět, šest akcí a když to bylo vzdálenější místo, jelo se autem. K dispozici v redakci byli dva řidiči. Na cestách jsem tak byla téměř každý den,“*[11] říká Helena Kupčíková.

OFICIÁLNÍ NÁVŠTĚVA. Tajemník KSČ Josef Lenárt na návštěvě podniku TOS Kuřim. Fotografii Rovnost otiskla 10. ledna 1989. Foto: Helena Kupčíková

[11] Rozhovor s fotografkou Helenou Kupčíkovou, srpen 2012.

DIANA V BRNĚ. Princeznu Dianu při návštěvě Brna v roce 1991 fotografovala Helena Kupčíková z bezprostřední blízkosti jako jediná. Měla na to jeden kinofilm. Foto: Helena Kupčíková

VINOBRANÍ. Fotografie zachycující mikulovské vinobraní otištěná 2. října 1990. Foto: Jaroslav Musil

VĚDECKÁ KONFERENCE. Fotografii z Mezinárodní konference diferenciální geometrie na Fakultě informatiky Masarykovy univerzity otiskla Rovnost 11. listopadu 1998. Foto: Petra Mášová

BRNĚNSKÁ RUSALKA. Premiéra opery Rusalka v Zemském divadle Brno (dnes Národní divadlo Brno). Inscenaci nastudoval režisér Václav Věžník s dirigentem Janem Zbavitelem. Na snímku Magda Kloboučková a Břetislav Vojkůvka. Foto: otištěno bez uvedení autora

OSUD ZETORU. Fotografie z titulní strany Rovnosti otištěná 23. června 1993. Připojená „bublina“ reaguje na privatizaci brněnského Zetoru a výrok tehdejšího šéfa pro odkoupení továrny, který slíbil, že zaměstnance čeká zářivá budoucnost. Foto: bez uvedení jména autora

PŘESTŘIHNUTO. Václav Klaus při přestříhávání pásky před novým pracovištěm Ústavu ekologie Akademie věd ČR. Snímek v Rovnosti vyšel 12. listopadu 2003. Foto: Lubomír Stehlík

VELIKONOCE. Fotografie z titulní strany Brněnského Deníku Rovnost, sobota 23. března 2011. Přípravy na oslavy Velikonoc na náměstí Svobody. Foto: Drahomír Stulír

MAŘENA. Fotoreportáž zachycující vítání studentů prvního ročníku na Fakultě architektury VUT v Brně, 7. prosince 2011. Ceremoniálu nazývanému Mařena předcházel průvod ulicemi města, studenti šli od fakulty do klubu Fléda. Foto: Drahomír Stulír

VODŇANSKÉ KUŘE. Fotoreportáž pro Brněnský Deník Rovnost ze závodu Vodňanské kuře v Modřicích na Brněnsku, kde se zpracovává drůbež. 17 dubna 2011. Foto: Drahomír Stulír

4. Povoláním fotoreportér

Fotoreportér brněnské Rovnosti nemá pevnou pracovní dobu. Ve dnech, kdy má službu, musí počítat s velkým časovým vytížením a víkendy, svátky nebo rodinné události se nezohledňují. Noviny vznikají ze dne na den a konkrétní obrysy získávají až odpoledne, i když se první fotografické rozplánování dělá už ráno. Vždy se ale vyplácí počítat s variantou, že vše bude jinak. Že může spadnout letadlo nebo se stane tragická dopravní nehoda. I přes své zkušenosti si však člověk uvědomuje, že právě na tragédie se nikdy připravit nelze. Fotoreportér ví, že to, že se jej událost osobně dotkne, je až na druhém místě. Na prvním je potřeba se o příběh podělit s ostatními a vytvořit snímek, který může změnit vývoj následujících událostí a způsob, jak je lidé vnímají.

Co se za poslední dvacetiletí výrazně změnilo, je požadavek na rychlost pořízení, zpracování a následné doručení snímků vedoucímu vydání. Platí to i pro brněnskou Rovnost, od čehož se odvíjela také postupná personální obměna fotografického oddělení. Fotoreportér by měl být 1) rychlý, 2) precizní, 3) pracovitý, 4) kreativní a 5) přizpůsobivý a odolný vůči stresům i fyzicky náročným situacím (řazeno podle zásad stávajícího šéfredaktora Tomáše Hermana)[12]. *„V 80. a 90. letech byly na fotografa i jeho snímky kladeny menší nároky než dnes. Když se fotilo na kinofilm, udělal fotograf dvě nebo tři fotky na každé akci. Dnes je to klidně padesát fotek i více. Film už není, tak se nešetří, nevydařené fotky se prostě smažou. V tomto případě si začli editoři více vymýšlet, dřív brali ohled na ceny materiálů,“*[13] vzpomíná fotograf Petr Podroužek. Podobnou zkušenost má i fotografka a tehdejší laborantka Rovnosti Helena Kupčíková. *„Fotograf dostal zadané, co má vyfotit a do práce mu už nikdo nemluvil. Šéfredaktoři fotografii nerozuměli,“*[14] říká Kupčíková, která se fotografkou vyučila v Bratislavě. S fotografií pak krátce pracovala na rentgenovém oddělení, poté přešla do České tiskové agentury v Brně. Do Rovnosti nastoupila, když jí bylo 34 let a v brněnské redakci fotila necelých sedmnáct let. *„Byla to velmi náročná práce a když si na některé situace dnes vzpomenu, nechce se mi věřit, že jsme to zvládli. Od roku 1977 do roku 1989 jsem fotila jen já, teprve potom přišel Viktor Sedlák, i když nakonec zůstal jen krátce. Jako jediná žena mezi brněnskými fotografy jsem neměla lehkou pozici, což komplikovalo i to, že jsem z Brna nepocházela. V porovnání s dnešní dobou byl limitující hlavně počet snímků, které jsme mohli na každé akci udělat. Redakce měla limit 15.000 korun na rok a to muselo pokrýt veškerý fotografický materiál. Většinou jsem tak mohla udělat dva nebo tři záběry a jeden z nich se*

[12] Rozhovor s Tomášem Hermanem, srpen 2012.
[13] Rozhovor s Petrem Podroužkem, červen 2012.
[14] Rozhovor s Helenou Kupčíkovou, srpen 2012.

musel vybrat. Dnešní fotoaparáty udělají čtrnáct snímků za vteřinu a fotograf nemusí šetřit materiálem. Má téměř stoprocentní jistotu, že se mu záběr podaří udělat.“[15]

Jako jediný fotograf spolupracující s Rovností zůstal od 90. let v brněnské redakci dnes jednašedesátiletý Lubomír Stehlík, který se zaměřuje na sportovní fotografii. Stejně jako fotograf Attila Racek v redakci pracuje na plný úvazek. Posledním členem fotografického týmu jsem já a v redakci pracuji na částečný úvazek. Na starost máme focení všech témat na Brněnsku, jen výjimečně pak i jinde na jižní Moravě. Tento model (mít stálé a ne externí fotografy) dobře vypovídá o tom, nakolik je všestrannost a profesionalita fotoreportérů pro redakci důležitá - i když tomu neodpovídá platové ohodnocení. Snímky „svého“ fotografa redakce vždy upřednostňuje před fotografiemi z České tiskové kanceláře nebo zahraničních agentur. A v současnosti, kdy si své fotografy může dovolit jen čím dál méně médií, by se dokonce zdálo, že si renomé svých fotoreportérů každý deník náležitě hýčká.

Kolikrát se jenom zadrhne písmenko v krku, než se ho podaří správně vyslovit. Paní učitelka Eva Pokorná má však dostatek trpělivosti. Foto: Helena Kupčíková

VÝUKA VÝSLOVNOSTI. Fotografii zachycující výuku správné výslovnosti Rovnost otiskla 6. října 1990. Foto: Helena Kupčíková

[15] Rozhovor s Helenou Kupčíkovou, srpen 2012.

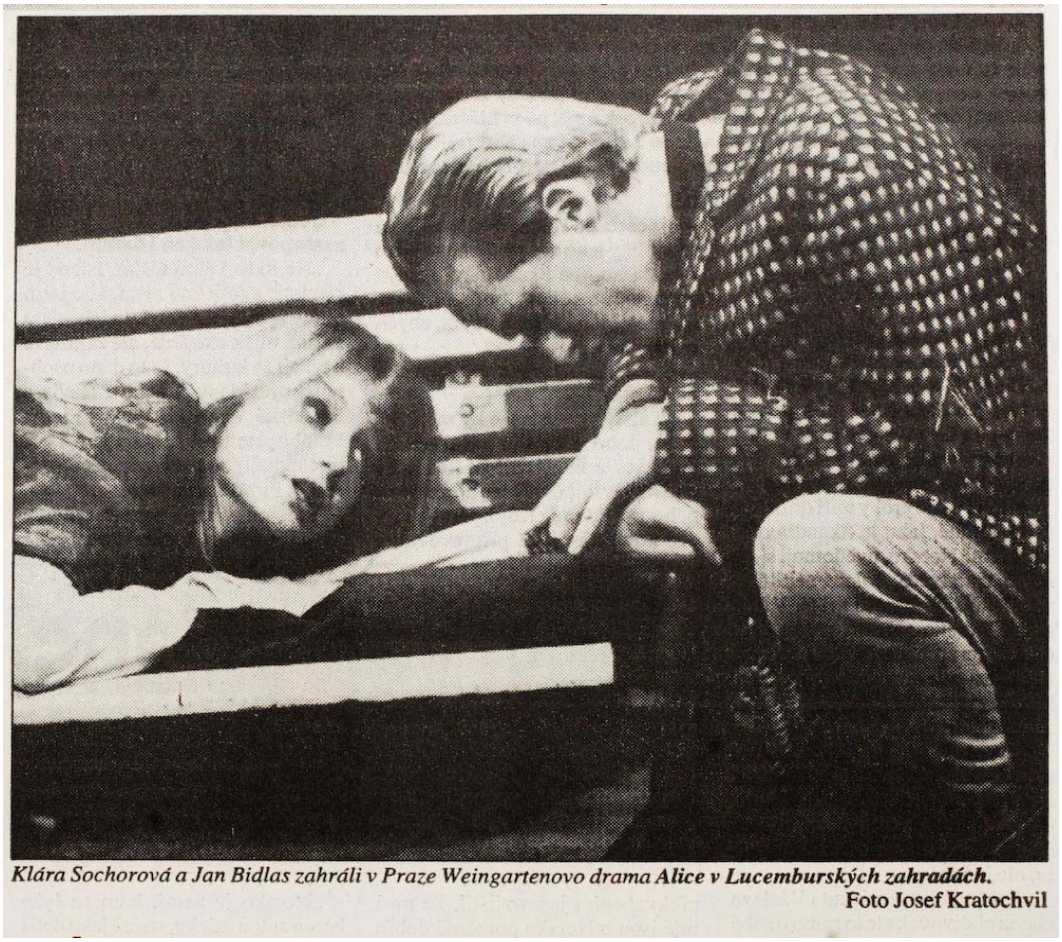

Klára Sochorová a Jan Bidlas zahráli v Praze Weingartenovo drama ***Alice v Lucemburských zahradách.***
Foto Josef Kratochvil

SETKÁNÍ. Fotografie ze setkání studentů a pedagogů JAMU a DAMU, které se událo ve dnech 12. až 15. května 1994. Fotografie v Rovnosti vyšla 26. května 1994. Foto: Josef Kratochvil

ŘEČIŠTĚ. Fotografie z autogramiády Ludvíka Kundery otištěná 16. dubna 1993. Spisovatel a někdejší redaktor Rovnosti čtenářům podepisuje svoji knihu Řečiště, kterou vydalo Nakladatelství Rovnost. Foto: Radek Miča

POVODEŇ. Bohumil Kašuba s vnučkou opouští kvůli povodním dům v Podhradí nad Dyjí na Znojemsku. Červenec 2006. Foto: Jaroslav Švanda

4.1 Zachytit neviditelné

Jednou z nejtěžších věcí je pro fotoreportéra zachytit prázdnotu nebo něco, co je pod povrchem a není to na první pohled viditelné. Zde musí přístup autora vystihovat, co se pokouší vidět a co před objektivem v daný okamžik opravdu vidí. Jsou to většinou snímky neatraktivní, proto vyžadují větší soustředěnost čtenáře. Za všechny jmenuji například zadání fotografovat hluk, nezastavěné plochy, velké mrazy, extrémní vedra nebo dokonce unikající plyn. Volba takových témat se ve fotografiích Rovnosti objevuje ve větší míře v posledních pěti až osmi letech. Přijmout podobný úkol a vědět, že se jedná o fotografii na titulní stranu, (která by měla být především vizuálně zajímavá), je ale velmi stresující. Na zpracování má fotograf zpravidla několik hodin, což je z hlediska vytváření aktuálního zpravodajství velké množství času. Z pohledu fotografa, který se však na dané místo musí dopravit a hlavně si promyslet přijatelné varianty, to je mnohdy sázka do loterie. Buď vás čeká vlna uznání a třeba i odměna, nebo zklamání kolegů. Ti totiž v případě neúspěchu musí hledat jiné fotografické varianty, a to může s ohledem na termíny uzávěrek výrobu novin zkomplikovat.

Jako samostatný útvar bych v této kapitole rád zmínil časosběrný dokument, kdy fotoreportér v rozpětí několika měsíců i let mapuje konkrétní místa na jižní Moravě. Je to útvar pro noviny ne zcela typický a v tištěném vydání Rovnosti se ve výrazněji objevuje také až po roce 2000. Teprve díky podobným cyklům fotografií si tak čtenář může povšimnout změn, které nemusí být na první pohled každému viditelné.

VZPOMÍNKA NA ŠVÉDY. Třicetiletou válku a rok 1645 každoročně připomínají oslavy Dne Brna. Brněnští obránci tehdy přesile švédských vojsk odolali jen díky lsti s posunem času. Od té doby odbíjí zvony katedrály sv. Petra a Pavla poledne už v 11.00 hodin. Snímek z 18. Srpna 2012, zadání editorů znělo jednoznačně: vyfotit hluk. Foto: Lubomír Stehlík

4.2 Rozhodující okamžik

Schopnost využít správného okamžiku je spjatá především s reportáží. Když fotograf čeká dost dlouho, musí se rozhodnout, kdy místo opustit. Jedná se často o situace s proměnlivými prvky, které se omrzí a obvykle už toho nezbývá moc, co by mohlo fotoreportéra překvapit. Ale ono „obvykle“ je právě cena za všechny ty situace, které by mohly nastat. V takovém případě si musí každý zvážit, nakolik se mu vyplatí na místě zůstat a doufat, že získá lepší snímek.

Ján Lofaj upozorňuje na jakési krédo reportážní fotografie „být při tom“. Reportér musí být tam, kde se něco děje, protože jen tak udělá dobré záběry. Fotografuje realitu, která vzniká nezávisle na něm. Podřizuje se skutečnosti a ne ona jemu. Fotografuje neopakovatelné momenty a ne vždy se k objektu může přiblížit nebo změnit pozadí. Reportér nearanžuje, nerežíruje, ale vybírá z reality. Rozhodující

okamžik je jeden z určujících znaků, který odlišuje reportážní fotografii od jiných druhů.[16]

V novinářské praxi se běžně setkáváme s tím, že fotograf „byl při tom", ale dobré snímky nedonesl. Různí reportéři mohou přinést z jedné akce záběry různých kvalit. Být při tom dostačuje na zpravodajství a na základní informaci o tom, že se něco stalo. Ale není to reportáž. Ta události vysvětluje, předkládá jejich příběh. Fotograf v reportáži musí vyslovit svůj názor, proto na ni každý nestačí. Ne každý svědek je dobrým vypravěčem.[17]

Výraz „rozhodující okamžik" se do povědomí zažil díky Henri Cartier-Bressonovi, který propagoval pravidlo, že určující jsou kulminační momenty. Ty je potřeba zachytit, protože nejlépe napovídají o tom, co předcházelo a co bude následovat.[18] Henri Cartier-Bresson přitom prohlásil, že s rozhodujícím okamžikem nemá nic společného. *„V pamětech kardinála de Retz jsem jednou našel větu: Všechno na tomto světě má svůj rozhodující okamžik... A když jsme s vydavatelem uvažovali o názvu mé knihy, on najednou povídá: Proč ne třeba rozhodující okamžik? Sedělo to, a tak je teď ze mne takříkajíc plagiátor."* [19]

Proti snahám o zdůraznění uměleckých prvků a akademismu bressonovské fotografie se staví styl „nerozhodujících okamžiků". Základem je popření Cartier-Bressonem propagovaného pravidla, že obrazy mají být pořízeny v kulminačním momentu. Fotografie ve stylu nerozhodujících okamžiků vědomě zdůrazňují nedramatičnost, postavy zachycují s pohledy většinou soustředěně upřenými do objektivu. Rezignace na záběry „přistihující při činu" je vyvážena mimořádně silným kontaktem mezi vyfotografovaným člověkem a divákem, pohledem přímo z očí do očí. Fotografové k člověku před kamerou nepřistupují jako k modelu, ale jako k bytosti s konkrétními znaky doby i osobního charakteru. Objevuje se tu také snaha o úplné popření tradiční výtvarné kompozice.[20]

---

16 LOFAJ, Ján. *Reportážna fotografia.* Bratislava: Osvetový ústav, 1989. s. 32.

17 Ibid., s. 34.

18 BIRGUS, Vladimír. Nerozhodující okamžik. In: *Čítanka z teorie fotografie.* Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2003. s. 54.

19 CARTIER-BRESSON, Henri. Popular Photography, 1974, č. 5. In: *Čítanka z teorie fotografie.* Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2003. s. 38.

20 BIRGUS, Vladimír. Nerozhodující okamžik. In: *Čítanka z teorie fotografie.* Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2003. s. 54.

VSTUP ZAKÁZÁN. Snímek z fotoreportáže pro Brněnský Deník Rovnost, 9. červen 2008. Soud v Brně projednával spor mezi dvěma klany Olašských Romů kvůli únosu dívky Mercedes Lakatošové. Romy u soudu „usměrňovali“ policisté a těžkooděnci Foto: Jiří Salik Sláma

SOUTĚŽ JUNIORŮ. Zápas juniorských týmů Japonsko Česko v baseballu, oba snímky určené pro sportovní stranu Rovnosti pořízeny 28. srpna 2012. Foto: Drahomír Stulír

4. 3. Sportovní fotografie

Sportovní fotografie je definována jako fotografický záznam sportovní činnosti člověka. Je to jeden ze speciálních druhů reportážní a dokumentární fotografie. Vždy nese určité informace, je časovým nebo výtvarně-dokumentárním sdělením.[21] V Rovnosti měl sport vždy významné postavení a je tomu tak dodnes. Sportovní události denně reflektuje pět až osm stran a z toho více než polovina informuje o sportovním dění na jižní Moravě.

Skutečnost, že má fotograf často jen jednu příležitost, mi pomohl pochopit právě sport. Fotografování sportu mě naučilo dívat se na věci jinak. Naučil jsem se pracovat s dlouhými objektivy a předvídat události, což je potřeba i u reportážní fotografie. Sport navíc neprovází tolik stresu a lze jej časově rozplánovat.

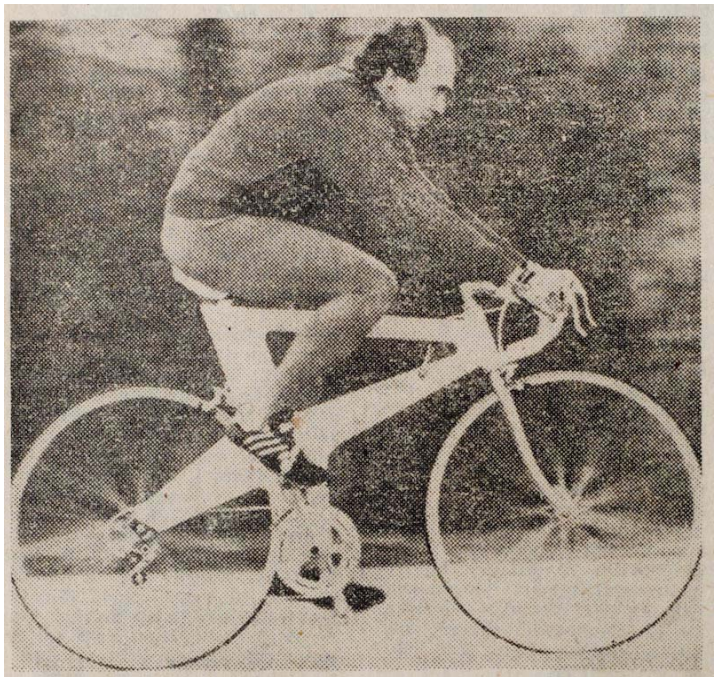

KOLO BUDOUCNOSTI. Michal Konrád ze Stuttgartu předvádí kolo budoucnosti, které nazval Velo 4. Kolo má samonosný rám vyrobený ze speciálních vláken určujících stabilitu kola i při svém minimálním zatížení. Fotografii Rovnost otiskla 20. ledna 1989. Foto: bez uvedení jména autora

[21] KOLIŠ, Jiří a kolektiv. *Naučte se fotografovat sport kreativně.* Brno: Zoner Press, 2009. s. 11.

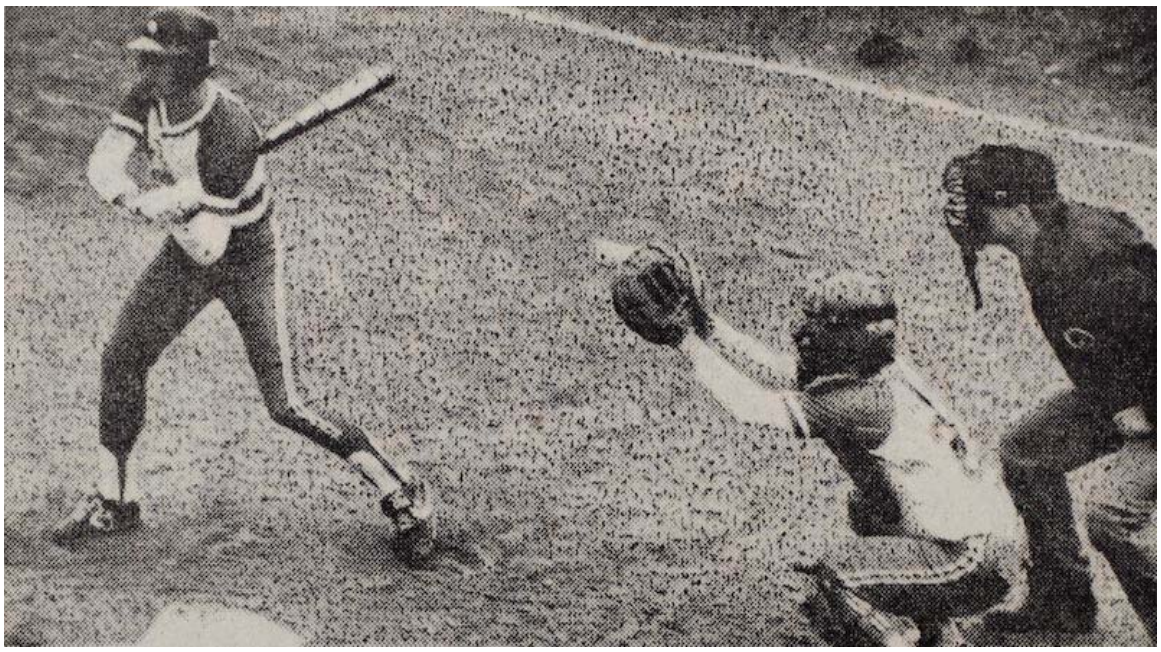

FINÁLE LIGY. Ve finále ligy baseballu se střetla družstva Techniky Brno a Chemie Praha. Fotografie otištěná 8. října 1990. Foto: Martin Šanda

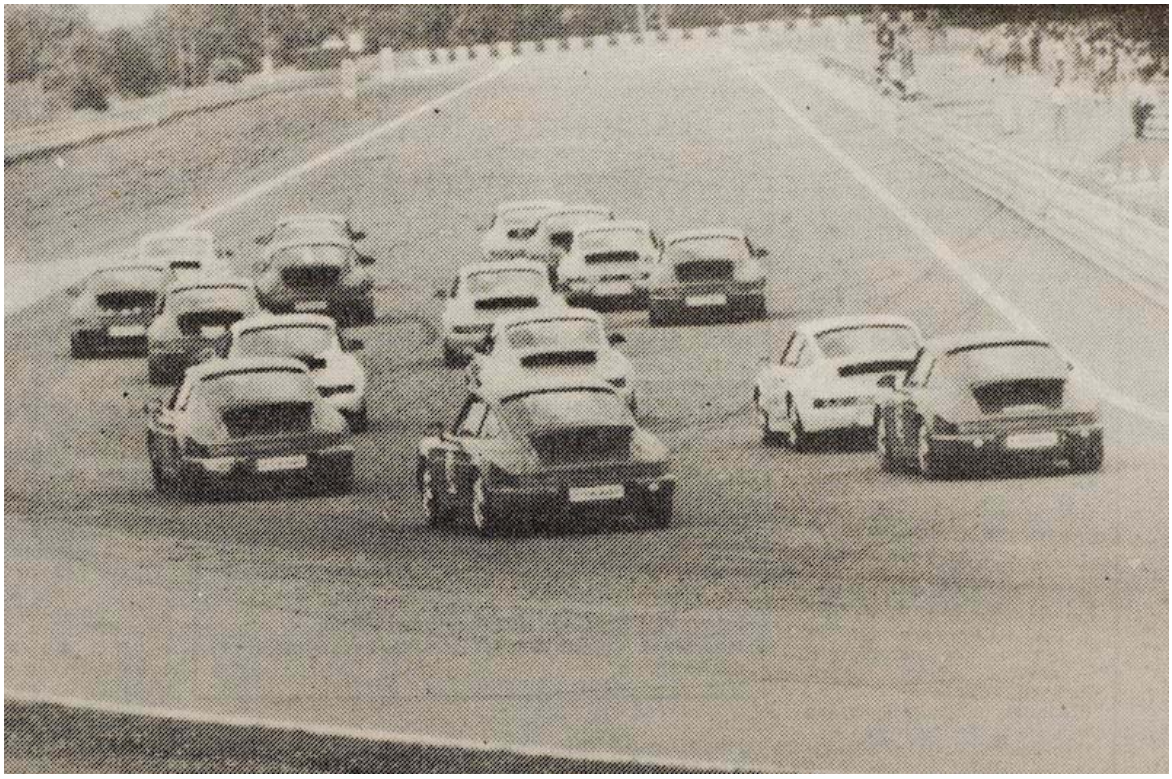

NA MASARYKOVĚ OKRUHU. Na brněnském Masarykově okruhu se v mezinárodním závodě představila plejáda jezdců, kteří mají zkušenost z Formule 1. Fotografie otištěna 1. července 1992. Foto: Vilém Kratochvíl

TRÉNINK NA VELODROMU. Jako jedni z prvních se na brněnském Velodromu připravovali na Evropský šampionát v dráhové cyklistice Rusové. Fotografie otištěna 19. července 2001. Foto: Regina Pařilová

LOUČENÍ S LUŽÁNKAMI. Brněnský záložník Zdeněk Valnoha (vpravo) bojuje o míč s hradeckým Lesákem, a stejně jako v celém utkání byli lepší Brňané, zvítězil i v tomto souboji hráč Stavo Artiklu. Fotografii s titulkem Loučení s Lužánkami a tímto popiskem Rovnost otiskla v říjnu 2001. Foto: Lubomír Stehlík

STANLEY CUP. Hokejovovu trofej udělovanou každoročně vítěznému týmu play-off NHL přivezl poprvé v historii do Znojma útočník New Jersey Devils Patrik Eliáš. S trofejí se pochlubil na znojemském zimním stadionu a pak v rodné Třebíči. Snímek z titulní strany Rovnosti, 4. srpna 2003. Foto: Lubomír Stehlík

SOUTĚŽ JUNIORŮ. Silová disciplína v soutěži juniorů, na stranu sportu Deníku Rovnost, květen 2011. Foto: Drahomír Stulír

5. Vliv šéfredaktorů na vizuální podobu novin

Porevoluční vývoj přístupu k fotografii se v deníku Rovnost odvíjel hlavně z podnětů šéfredaktorů. Od roku 1989 do roku 2005 se přitom nikdo z nich práci s fotografií podrobněji nesoustředil a zpracování tématu záviselo vždy jen na fotografovi. Počátkem 90. letech přitom fotografii v Rovnosti stále ještě konkurovaly kresby. Prvořadý byl text a obsahová stránka novin, fotografie byla vnímána pouze jako „doplněk“ textu nebo ilustrační záběr. Texty a fotografie se až do roku 2005 do strany vkládaly tak, jak editoři zrovna navrhli.

Důrazněji se na kvalitu otištěných fotografií zaměřil šéfredaktor Antonín Dillenz. Pod jeho vedením přešli fotoreportéři z analogové techniky na digitální (přelom roku 2001/2002). Fotografickou instruktáž Dillenz z vlastínho zájmu absolvoval s tehdy jediným fotografem Rovnosti Lubomírem Stehlíkem.

Pravidla pro práci s grafickým rozvržením stran se změnila v září roku 2005, kdy do redakce nastoupil Pavel Macků. Zavedl nové zásady a z nevýrazné podoby regionálního deníku udělal noviny srovnatelné s celostátním tiskem. Vznikla pevná layoutová pravidla a grafické rozvržení stran (včetně formátu a rozmístění fotografií) určovaly předem stanovené šablony. Editoři si tedy už nemohli skládat články do novin tak, jak je zrovna napadlo. Layoutová pravidla vycházela ze základních stavebních prvků na každé straně. Další změna souvisela s přístupem k fotografii. Fotoreportéři byli proškoleni tak, aby z každé akce donesli všechny možné formáty fotek (výška, šířka, panorama, detail) a aby fotka zachycovala nikoliv celky a shluky lidí, ale konkrétního člověka a jeho emoce. Fotografové se tak museli naučit pracovat zcela jinak než doposud. Do redakce byli přijati fotografové Jiří Salik Sláma a já – Drahomír Stulír, dále s s Rovností v této době spolupracoval Petr Preclík, Roman Franc nebo Tomáš Škoda.

Posledním pravidlem Pavla Macků byl důraz na jeden hlavní grafický prvek (fotografii) na každé straně novin. Zbytek byly jen doplňkové snímky, často použité pouze v ořezech. To vše mělo čtenáři nabídnou jeden zajímavý vizuální zážitek na každé straně a nikoliv množství nevýrazných fotek. *„Inspiroval jsem se každý den na specializované straně, která nabízí pohled na první strany všech deníků vycházejících po celém světě. Troufám si říct, že regionální noviny Rovnost měly v letech 2005 až leden 2009 layout, za který by se nemuseli stydět lidé v celostátních redakcích či v redakcích mnoha světových deníků. Na layout jsem klad velký důraz. U fotografií pro mne byla jednoznačně důležitější jejich estetická stránka. Vypovídací hodnota měla smysl jen opravdu při exkluzivních*

událostech, které stálo za to zaznamenat třeba i v horší kvalitě. Ale fotka je ozdobou každé stránky.“[22]

To, co Pavel Macků od fotografů nejvíc vyžadoval, byl kreativní přístup. *„Každá fotka musí mít nápad a vlastní příběh. Vyfotit obličej do novin umí s profesionálním vybavením každý. Proto bylo potřeba vymyslet vtip, nápad, být kreativní. A když mělo jít o nudnou fotku, alespoň ji udělat tak, aby měla výrazný formát a tím zaujala.“*[23]

Vysoké nároky kladené na editory a každodenní důsledné sledování toho, jak se s fotkami pracuje, částečně suplovalo chybějící funkci obrazového editora. Toho si redakce bohužel nemohla dovolit a nikdy v minulosti ho neměla. *„Vzhledem k rozpočtům regionálních deníků to nebylo možné. Grafického editora si mohou dovolit spíš jen velké noviny tištěné na lepším papíře, magazíny na křídovém papíře apod. Pro deník na nekvalitním papíře a při množství produkovaných stran denně by bylo potřeba obrazových redaktorů více, i když by byli vzhledem ke kvalitě papíru zbyteční. Kdyby tedy vydavatelství generovalo lepší peníze a rozpočet měl rezervy, byl by takový člověk super.“*[24]

Nástupce Pavla Macků – Tomáš Herman (pod vedením Pavla Macků v redakci pracoval jako vedoucí sportu a poté editor zpravodajských stran) zavedená pravidla z velké části převzal. *„S osmdesáti procent s prací svého předchůdce souhlasím. Nově jsem zavedl častější využívání šířkových extrémních fotografií, nové filtry pro zpracování pro noviny (zkvalitnění tisku) a pravidla pro focení detailů. Zavrhl jsem některé nesmyslné zákazy, protože za Pavla Macků došlo například k absolutnímu odsunu reportážní fotografie. Souhlasím s tím, že její úloha v novinách byla dříve přeceňovaná, ale nesmí z novin vypadnout úplně.“* [25]

O poměru estetické a obsahové stránky fotografie současný šéfredaktor Tomáš Herman říká. *„Změnilo se hodně. Dřív šlo čistě o faktickou hodnotu fotografie, teď se to prolíná: na prvním místě je určitě estetická kvalita, ale jsou případy, kdy na ní nezáleží. Ideální je samozřejmě obojí skloubit. Na straně jedna nebo v tématických přílohách je z osmdesáti procent důležitá estetická stránka, protože je to jakýsi billboard pro obsah novin. Uvnitř stran je poměr mnohem vyrovnanější. To, co mi v novinách v porovnání se zahraničním tiskem chybí, je práce s prostorem ve fotografii a taky hravost. Ve světě deníky mnohem častěji využívají krásných velkých ploch za objektem. Také mi chybí hravost s barvami. Ve*

[22] Rozhovor s Pavlem Macků, 11. srpen 2012.
[23] Rozhovor s Pavlem Macků, 11. srpen 2012.
[24] Rozovor s Pavlem Macků, 11. srpna 2012.
[25] Rozhovor s Tomášem Hermanem, srpen 2012.

světě si hodně hrají s pozadím i v tomto smyslu. A konečně mi chybí něco, co se dá nazvat editorský řez, který u nás v republice umí málokdo.“ [26]

Ve vyjádřeních obou šéfredaktorů se odráží to, co Susan Sontagová nazývá v knize *O fotografii* estetickým konzumerismem. Lze jej vztáhnout i na fotografii v médiích. Estetický konzumerismus je palčivou touhou po kráse a potěšení, které člověk ve fotografii díky kráse nalézá. Je to jako s „narkomany obrazů,“ kteří všudypřítomnost fotografií přímo vyžadují.[27]

BAREVNÝ VZLET. Fotografie na titulní stranu novin dle výběru šéfredaktora Pavla Macků. Foto: Drahomír Stulír

Šéfredaktoři (1989 - 2012)	**od**	**do**
Kamil Knotek	1985	1.11.1989
Lubomír Selinger	1.12.1989	30.6.1992
Jiří Roupec	1.7.1992	3.3.1997
Jaromír Pohan	4.3.1997	21.7.2001
Antonín Dillenz	23.7.2001	30.4.2002
Pavel Žára	1.5.2002	30.9.2004
Jaroslav Čuřík	1.10.2004	31.7.2005
Pavel Macků	1.9.2005	31.1.2009
Tomáš Herman	1.2.2009	doposud

[26] Rozhovor s Tomášem Hermanem, srpen 2012.

[27] SONTAGOVÁ, Susan. *O fotografii.* Praha: Paseka, 2002. s. 28.

6. Spolupráce s editory a etický kodex

„Fotografie nás vyučují novému vizuálnímu kódu. Rozšiřují naše představy o tom, co je hodno naší pozornosti. Jsou etikou vidění.“

Susan Sontagová (*O fotografii*)

Součástí procesu vytvoření fotografie je i její zpracování v grafickém programu a předání snímku editorům. Ti s fotkou dále pracují: dělají výřezy, ořezy, případně ještě dodatečně rozhodují o variantě formátu. Zadání však fotograf zná vždy předem. Po každém příchodu z terénu fotoreportér fotografie zpracuje a vloží do agentury, odkud jsou přístupné nejen editorům v dané redakci, ale všem regionálním Deníkům v České republice (snímky však nemůže nikdo jen tak svéhlavě používat, vždy musí ctít původní formát a uvádět jméno autora).

Vzhledem k tomu, že Deníky obrazového redaktora nemají, je funkce editora stěžejní. I člověk velice šikovný na editování textů totiž nemusí mít pro práci s fotografií cit a naopak. Někdy tak funguje to, že se editor s fotografem poradí a na výběru výsledného snímku se dohodnou společně. Často to tak ale není a to pro fotografa bývá ten nejtěžší vnitřní boj. Můžete nafotit výborné záběry, vyhrát si s kompozicí i barvami, ale následující den v novinách uvidí fotografické peklo. Barvy získají vlivem novinového papíru jiné odstíny, protože je ovlivňují další barevné grafické prvky ve straně a inzeráty. Je-li tedy například v horní části novin detail lidské tváře a ve spodní části rudě červený inzerát na Bauhaus, barva pleti u fotografie nahoře se nejspíš zabarví do odstínu červené.

Při své práci se fotoreportér musí řídit etickým kodexem. Dostane jej k nastudování každý fotograf a novinář, který s redakcí spolupracuje. V České republice mají etické kodexy mnohem kratší tradici, než je tomu například v anglosaských nebo západoevropských zemích. Zastřešující profesní žurnalistickou organizací u nás je Syndikát novinářů, který etický kodex ustanovil v roce 1998. Etický kodex vycházející z kodexu Syndikátu přijal v březnu roku 2007 také Deník. A i když stanovuje pravidla pro novináře obecně, lze jej vztáhnout i pro fotografování. Vzhledem k nepsaným pravidlům, která v Rovnosti zavedl šéfredaktor Macků, musí fotoreportéři Rovnosti dodržovat tato pravidla:

1. Je zakázána jakákoliv manipulace s obrazem
2. Úpravou se nesmí změnit povaha snímku ani obsah jeho sdělení, upravuje se jen kontrast a barevnost

K vyžadovaným pravidlům Macků přiřadil i následující etické zásady, s nimiž se fotoreportéři v terénu setkávali: při haváriích a jiných tragických událostech musí zohlednit

city obětí a zvážit každé pořízení snímku s násilným nebo tragickým podtextem. Fotoreportér nesmí narušovat průběh dění a musí respektovat přání těch, kteří se fotit nechtějí (u fotografování dětí je potřeba mít ústní či písemný souhlas rodičů nebo jiné zodpovědné osoby).

KAUZA KUŘIM. Záběr týraného chlapce v Kuřimi z kamerového systému souseda Eduarda Trdého. Datum uvedení na webu 29. února 2008. Na snímku níže Klára Mauerová při soudním přelíčení 16. června 2008, kdy přiznala týrání Ondřeje a Jakuba. Tato fotografie zveřejněna na straně černé kroniky 17. června 2008. Foto: Drahomír Stulír

7. Nové formáty, pravidelné rubriky a on-line fotografie

S nástupem digitálních fotoaparátů se změnil i přístup redakcí k fotografii. Začaly se používat velké obrazové formáty a ve volné tvorbě začali fotografové vyobrazené náměty zásadně měnit: do kompaktních celků spojili detaily snímků vzniklých na různých místech a v různých dobách, odstraňovali z fotografií nedůležité detaily a přidávali nové motivy. I v české fotografii se objevila autoři, kteří možnosti počítačové manipulace s digitální technologií využívali. Nic z toho však není pro reportážní fotografii možné. Přesto jsem mezi staršími listy Rovnosti objevil koláže a experimentální ořezy, které jsou z dnešního pohledu bizarní. Podle současných layoutových pravidel by to editoři použít nemohli.

S postupným zvětšováním formátu snímků na novinových stranách se v brněnské Rovnosti častěji střídaly i druhy fotografií. Narozdíl od 80. a 90. let, kdy převládala reportážní a dokumentární fotografie, dnes stejný podíl jako snímky reportážní zaujímají inscenované fotografie a portréty. Je to dáno i tématickým složením novin a stálými rubrikami, které se opakují. Patří sem například rozhovor na konci týdne, fotoreportáže z víkendu nebo rubriky Na co se dnes těším? či Brno včera a dnes (nové zdokumentování konkrétního místa dle archivní fotografie). Časté jsou v Rovnosti také seriály o historii, přírodě, kulturním dění nebo osudech sportovců.

Bez ohledu na událost je úkolem fotoreportéra udělat vždy více druhů fotografií v různých formátech. Je to nejen kvůli lepšímu výběru snímků pro editory, ale také kvůli fotogaleriím. Celostátní webové stránky Deníku (www.denik.cz) i brněnské redakce (www.brnenskydenik.cz) se na vytváření fotogalerií zaměřují čím dál víc, stejně jako na zpracovávání internetových videí a audiozáznamů vizovaných z novin. Rozhodujícím je při práci s internetem čas – pro redaktora, fotografa i webeditora, který text s fotkami na internet dává. Jde zde hlavně o rychlost a první zveřejnění informace (být první, aby redakci mohli ostatní citovat) a faktickou správnost. Fotogalerie, grafické a stylistické zpracování článku se dolaďuje později, stejně jako další zpracování tématu do tištěného vydání. V tomto se staly internetové stránky Deníku pro každého člena redakce zlomovými. Pro fotoreportéra to znamená pracovat rychleji, intenzivněji a pořídit vždy co nejvíc druhů záběrů. Protože to, co nebude v novinách půjde na internet. A ten je nekonečný.

SESTRY TUGENDHATOVY. První snímek zachycuje Danielu Hammel-Tugendhatovou (v červeném) a její sestru Ruth Guggenheim-Tugendhatovou při znovuotevření Vily Tugendhat po dvouleté rekonstrukci. Dcery původních majitelů Grety a Fritze Tugendhatových si vilu prohlédly spolu s prvními návštěvníky 29. února 2012. Foto: Drahomír Stulír. Druhou fotografii Brněnský Deník Rovnost otiskl 31. července 2007, tedy den poté, kdy Daniela Hammel-Tugendhatová přijela se sestrou do Brna vyjednávat o dalším osudu funkcionalistické památky. Foto: Lubomír Stehlík

Ruský car a americká kometa

Ianu Thorpovi, australskému „thorpédu", patřila Fukuoka. Tehdy devatenáctiletý plavec vylovil před dvěma lety z japonského bazénu šest titulů mistra světa a do historie mu scházel jen krůček. Po Barceloně, letošním plaveckém světovém šampionátu, se však zdá, že na obzoru je úplně nová hvězda, Američan Michael Phelps. A co víc, Thorpa zastínil i starý dobrý matador, ruský „car" Alexandr Popov.

■ IVANA JAKOUBKOVÁ

Rivalita mezi australskými a americkými plavci je odvěká. Sedm zlatých na jednom šampionátu, olympijských hrách v Mnichově, získal fenomenální Američan Mark Spitz. Toho chce Thorpe jednou vymazat, a nejen proto, že je to plavec ze země největšího konkurenta.

Jenže Fukuoka je minulostí, a v Barceloně získal Thorpe stejně tři zlaté medaile jako jiný Američan, čerstvě osmnáctiletý Michael Phelps. Zazářil jako kometa a v bazénu Palau Sant Jordi překonal hned pět světových rekordů! A to se napodařilo ani Spitzovi, ten v Mnichově přepisoval rekordní zápis „jen" čtyřikrát.

Parádní kousek se v Barceloně podařil i jedenatřicetiletému Alexandru Popovovi. Po pěti letech vyhrál na mistrovství světa sto metrů volný způsob a triumfoval i na poloviční trati. Ani Thorpe, ani evropská kraulařská jednička van den Hoogenband nedokázali Popova zastavit. Zatímco však Popov hodlá po olympiádě s plaváním skončit a věnovat se práci v MOV, jehož je členem, válka Thorpe versus Phelps bude zuřit dál.

Phelps je o tři roky mladší než Australan. Není sice tak vysoký a svalnatý, ale je všestranný. Umí skvěle motýlka i polohovku. Za rok v Aténách se chystá na to, co už několikrát avizoval Thorpe, vyhrát sedm zlatých jako Spitz.

Zvažuje, že do svého repertoáru přidá 200 a 400 metrů kraul, traťě, na nichž by se mohl přímo utkat s Australanem. Ve stejných disciplínách hodlá bojovat o medaili také český kraulař Květoslav Svoboda. Zdá se, že to bude mít hodně těžké.

Barcelona zapsala do historie i české plavání. Zasloužila se o to Ilona Hlaváčková, stříbrná na 50 metrů znak.

Foto: čtk, Reuters

Michael Phelps (1 a 3) se radoval z pěti světových rekordů, Ianu Thorpeovi (2) nepomohlo ani sebevětší úsilí k triumfu, jaký zažil ve Fukuoce, Alexandr Popov (4) všem dokázal: „Ještě nepatřím do starého železa".

Kdy se nevyplatí pojištění odpovědnosti

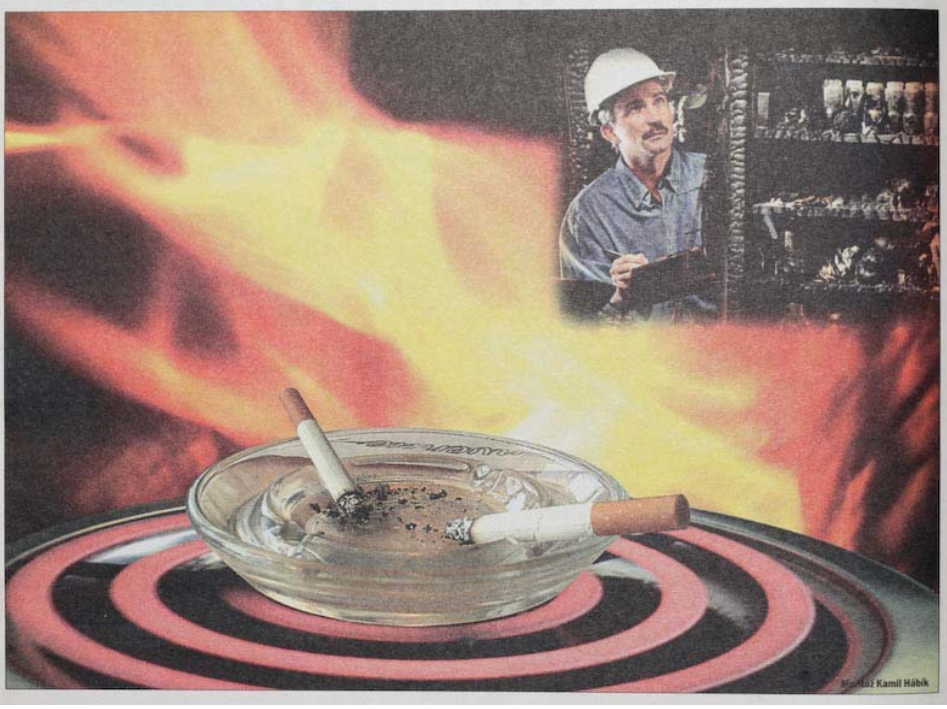

Montáž Kamil Hábik

Hlaváčková neodpočívá ani po šampionátu ● Fotbalová Slavia Vigo nevstřebala

19. srpna 2003 úterý

do toho

Fotbal: Brno po sedmi letech vede ligu

MS atletů: Kdo přidá v Paříži třinácté české zlato?

Už musím i odmítat, je to divné

„O Zlaté hokejce jsem jako kluk nesnil, měl jsem postupnější cíle. Extraliga, národní mužstvo a NHL"

NAGANO 1998

STANLEY CUP 2003

MAURICE RICHARD TROPHY 2003

Foto (Zb), Marta Mýšková a archiv

Jágr: Dokázal to, co já nikdy

Co já na to

ZLATÁ HOKEJKA 2003

Věrnost jednomu mobilnímu operátoru se vyplatí • Banky o vás vědí všechno

pondělí 25. srpna 2003

peníze a my

Rady pro nákupy: Na pečení není jen trouba

Měli byste vědět: Kdy se nevyplatí pojištění odpovědnosti

Jak koupit nejlepší meloun

Nejkvalitnější a nejchutnější bývají menší plody vážící kolem čtyř kilogramů.

Slovo meloun znamená „velké jablko" a jeho původ musíte hledat v řečtině.

Náš tip pro nákup:

Jak servírovat melouny

Melounové lahůdky

Brněnská výtvarnice Sylva Zimula Hanáková tvoří šperky pro ženy každého věku, které údajně mají odvahu je nosit

Šperk podtrhuje krásu a především osobnost nositele

LUBOŠ KOLÁČEK

Neodmyslitelnou součástí zejména ženské krásy je bezesporu šperk. Velice osobité pojala tuto oblast tvorby brněnská umělkyně Sylva (po loňské svatbě:) Zimula Hanáková.

Její často extravagantní šperky – objekty jsou určeny sice pro ženy (případně muže) všech věkových kategorií a rozličných profesí, pouze však „pro ty, které budou mít odvahu je nosit", jak dodává výtvarnice s úsměvem.

Dívenka původně z Kroměříže vystudovala v letech 1986–1991 výtvarnou výchovu na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, kde svého času studovala i scénografii na JAMU a posléze se v moravské metropoli usadila, zatím natrvalo. Už během studií pracovala jako výtvarník Městského divadla Brno, pak v Divadle na Provázku či Husa na Provázku. Od roku 1996 je „na volné noze" a jako taková se věnuje rozličné výtvarné činnosti pro divadlo, film či televizi v rámci celé republiky.

„Tvorbou šperků se zabývám asi pět let," připustila neohraničitelná Zimula, která po celý život zkoumá rozličné formy vyjádření. „Procházím pozvolným vývojem. Původně jsem tvořila převážně šperky nositelné, kterým jsem říkala Drobné ilustrace z kovu. Vypovídaly o tom moje tehdejší výstavy. Šlo mi především o jakousi formu příběhů, převážně se zvířecími náměty. Ty byly určeny pro širší publikum, tedy nositele."

Jak je vidět ze spontánní mluvy naší respondentky, je především zcela v zajetí divadelního prostředí, které ji dokonale vstřebalo už před léty.

„Šperky mne rozhodně neživí – dělám je spíše pro zábavu," tvrdí Hanáková, která pochopitelně i prodává, a to samozřejmě v těch nejprestižnějších uměleckých obchůdcích či galeriích.

„Během posledních dvou let se moje orientace posouvá k větším abstraktním plastikám," pokračuje něžná blondýnka. „Zabývám se více technickými detaily a díky spolupráci se skvělým řemeslníkem Karlem Jelenem se mi otevřely předtím netušené rozměry."

Sylva Zimula Hanáková, v rámci tvorby šperků, pracuje obvykle se stříbrným kovem, nerezí a se železem, někdy – výjimečně – i s mosazí. Tyto materiály pak kombinuje se sklem a někdy i s polodrahokamy. Její dílo prolíná v ý - razná abstrakce a téměř zázvratné tajemno.

„Příběhy, které jsem dříve jakoby vyprávěla celé, nechávám nyní s otevřeným koncem," říká Sylva o svém přístupu k vlastní umělecké práci, do níž šperky zcela organicky zapadají.

„Stejně jako při tvorbě kostýmů, tak u dalších objektů nechávám divákovi co největší prostor pro vlastní fantazii," tvrdí magická výtvarnice. „Zejména v oblasti šperků pak výrazně rozlišuji dvě zásadní oblasti. Šperky, které jsou, mírně řečeno, extravagantní, mohou být sice nositelné pro všechny, ale ne pro každého se hodí. Rozhodně nejde o bižuterii, již může nosit každý. Proto nerada prodávám a raději se věnuji výstavám, kdy si modelky vybírám sama – na ulici, v hospůdkách, kdekoliv. Ráda osobně rozhoduji, pro koho bude šperk určen. Nejraději ho dělám pro člověka, jehož znám, o kterém vím, jaký je, jaký má styl. Šperk totiž podtrhuje osobnost, takže pokládám za velice důležité souzně- mne v ý - tvarným objektem, který žije naprosto vlastním životem. To samozřejmě ovlivňuje i výběr materiálu. Používám železo, kosti, peří, kožešiny, kameny a také rozličnou veteš. Ráda stavím věci denní potřeby do nového světla. Nahlížím na ně nikoliv jako na věci spotřební, spíše jako na dekorativní. Dávám jim jiný význam! Mohou to být i vodovodní kohoutky, kovové lístky od šatny nebo třeba štětky na holení. Jo, a taky myslím, nebo doufám, že to má humor."

Sylva H. Zimula má za to, že i v těch nejexpresivnějších výrazech její tvorby včetně šperků zůstává ta nejzazší forma její výrazně (nečekaně výrazné – na tak křehkou blondýnku), animální inspirace. Snad důkaz toho, že animu nelze vysledovat vizuálně na osobě tvůrkyně. Je úděl či prostředek ergo, má pravdu Freud či Jung?

Sylva je katalyzátor, spíše však jungiánský. To je však otázka osobního prozření.

„Při tvorbě těchto šperků, amuletů a magických předmětů se vracím k divadlu a ke své profesi divadelní výtvarnice," připouští Sylva Zimula Hanáková. „Posledním představením, pro které jsem navrhovala peruánsky motivované šperky, byl Královský hon na slunce v pražském Divadle na Vinohradech." Příští divadelní sezóna nám nabídne například šperky a ozdoby v představení Richarda II., které se má uskutečnit v pražském divadle Globe počátkem příští divadelní sezóny.

Tvorba šperků Sylvy Hanákové je výrazně inspirována také jejími cestami po řadě rádoby exotických zemí světa.

(Rádoby = exotiku pro běžného turistu či snílka - hlupáka.)

A to například Maroka, Mexika, Egypta, Portugalska a řady dalších, kde Zimula proniká na dřeň místních obyvatel, stejně jako v naší zemi. Jedná se o jemnou nuanci, jejíž vysvětlení leží snad pouze v pochopení objektů, o nichž je řeč.

„Výjimečně dělám také šperky, které jsou pro svého nositele zásadní věcí," přiznává Sylva. „Například právě teď navrhuji pro své známé svatební prstýnky. Mírně extravagantní, ale přece jen nositelné – a to každý den, což návrh značně ovlivňuje. Je to pro mne nová zkušenost už proto, že prstýnky mají být z bílého zlata..."

Mimo jiné i tento názor výrazně ovlivnil formu tvorby Sylvy Z. Hanákové, která se

kem a tím, kdo ho nosí!"

Výstřední layouty stran deníku Rovnost a jeho příloh z roku 2003, kdy byl šéfredaktorem Pavel Žára.

Závěr

V souvislosti s nástupem digitálních fotografií se začalo hovořit o smrti fotografie. Podobná diskuze provázela i zrod fotografie klasické, pouze s tím rozdílem, že smrt tehdy hrozila malířství. Nejinak na tom rozhlas v době nástupu televize a tištěná média v době rozmachu internetu. Je zřejmé, že emoce, které vzbuzuje nástup nového média, vždy provázejí obavy o osud média staršího. Stejně tak je ale z historie zřejmé, že starší média s nástupem novějších nezanikají, pouze se musí adaptovat na novou situaci. S fotografií tomu nebylo jinak. Z technického hlediska klasická fotografie prakticky zmizela, nicméně se ukázalo, že jádro fotografie tkví právě v podstatě fotografického zobrazení bez ohledu na to, jakým způsobem vzniklo. Podstatné jsou hlavní rysy fotografie, možnost zmrazit okamžik času, ukázat zastavený výsek plynoucí reality.[28]

Teprve podrobnější zkoumání práce s fotografií v novinách ukazuje, nakolik byl přechod z analogové techniky na digitální zásadní. Ovlivnilo to nejen práci fotoreportérů, ale i personální složení redakce Rovnosti a každodenní ruch v ní. Přesto si myslím, že po odeznění jistého okouzlení z digitalizace záleží na tom stejném jako před dvaceti lety: osobitém přístupu fotografa k tématu a jeho účastí na něm. Jen tak mohou vzniknout dobré záběry hlásající to, co někteří nechtějí nebo nemají příležitost vidět.

[28] LÁBOVÁ, Alena; LÁB, Filip. *Soumrak fotožurnalismu?* Praha: Univerzita Karlova v Praze – nakladatelství Karolinum, 2009. s. 133.

Použitá literatura

BIRGUS, Vladimír; MLČOCH, Jan; MALÁ Olga. *Česká fotografie 20. století.* Průvodce k třídílné výstavě Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a Galerie hlavního města Prahy. Praha: Kant, 2005. 163 s. ISBN 80-7101-032-4.

BIRGUS, Vladimír. *Česká fotografie 20. století.* Praha: Kant, 2010. 390 s. ISBN 978-80-7437-026-7.

BIRGUS, Vladimír; SCHEUFLER, Pavel. *Fotografie v českých zemích 1839 – 1999.* Praha: Grada, 1999. 215 s. ISBN 80-7169-902-0.

DUFEK, Antonín. *Černobílá fotografie.* Praha: Odeon, 1987. 171 s.

FÁROVÁ, Anna. *A pásly se tam ovce...* Praha: Torst, 2010. 187 s. ISBN 978-80-7215-387-9.

GOLA, Arkadiusz. *Novinářská fotografie na Slezsku v 60. a 70. letech 20. století ve dvou největších regionálních denících.* Bakalářská diplomová práce. Opava, Institut tvůrčí fotografie, 2009. 63 s.

CHAUVEL, Patrick. *Válečný reportér.* Praha: Garamond, 2009. 300 s. ISBN 978-80-7407-057-0.

KUNEŠ, Aleš; POSPĚCH, Tomáš (výběr textů). *Čítanka z teorie fotografie.* Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2003. 71 s. ISBN 80-7248-183-5.

KOLIŠ, Jiří a kolektiv. *Naučte se fotografovat sport kreativně.* Brno: Zoner Press, 2009. 200 s. ISBN 978-80-7413-032-8.

LÁBOVÁ, Alena; LÁB, Filip. *Soumrak fotožurnalismu?* Praha: Univerzita Karlova v Praze – nakladatelství Karolinum, 2009. 155 s. ISBN 978-80-246-1647-6.

LAFORET, Vincent. *Velká kniha reportážní fotografie.* Brno: Computer Press, 2012. 240 s. ISBN 978-80-251-3720-8.

LOFAJ, Ján. *Reportážna fotografia.* Bratislava: Osvetový ústav, 1989. 60 s. Povolené MK SSR č. 5569/88-21-32.

MRÁZKOVÁ, Daniela a kol. autorů. *Co je fotografie? 150 let fotografie.* Katalog ke stejnojmenné výstavě v pražském Mánesu konané 1. srpna až 30. září 1989. Praha: Videopress, 1989. 391 s. ISBN 80-7024-004-0.

SONTAGOVÁ, Susan. *O fotografii.* Praha: Paseka, 2002. 181 s. ISBN 80-7185-471-9.

Prameny

HERMAN, Tomáš. *Rozhovor s šéfredaktorem.* Šéfredaktorem jihomoravského regionu je Tomáš Herman od 1. února 2009 doposud.

HOFFMANN, Emil. *Rozhovor s kreslířem a karikaturistou.* S Rovností spolupracoval v letech a 1959 až 1963 a poté od roku1966 do roku 1993.

KUPČÍKOVÁ, Helena. *Rozhovor s fotografkou.* V Rovnosti pracovala od 1. srpna 1977 do 6. března 1994.

MACKŮ, Pavel. *Rozhovor s šéfredaktorem.* Šéfredaktorem jihomoravského regionu byl Pavel Macků od 1. září 2005 do 31. ledna 2009.

PODROUŽEK, Petr. *Rozhovor s redaktorem a fotografem.* S deníkem Rovnost externě spolupracoval v období let 1984 až 2000.

STEHLÍK, Lubomír. *Rozhovor s fotografem.* S deníkem Rovnost spolupracuje od roku 1997 doposud.

STULÍR, Drahomír. *Rozhovor s fotografem*. Otec autora práce. S deníkem Rovnost externě spolupracoval v letech 1984 až 1994.

ŠVANDA, Jaroslav. *Rozhovor s fotografem.* S Rovností spolupracoval na plný úvazek v letech 1991 až 1999.

Noviny deníku Rovnost a Brněnského Deníku Rovnost z období let 1989 až 2012. Dohledáno v archivu brněnské redakce, Milady Horákové 9, Brno.

Přílohy

Etický kodex Deníku Vltava-Labe-Press, s. 62.

Příloha pracovní smlouvy

Etický kodex Deníků

VLTAVA-LABE-PRESS a.s.

Úvodem

Cílem Etického kodexu je poskytnout každému členu redakcí Deníků VLP (dále jen Deníků) vodítko k tomu, jaké profesně-etické jednání se od něj očekává v rámci jeho pracovních povinností. Etický rozměr práce všech členů redakcí Deníků je důležitý sám o sobě i jako předpoklad společenského a hospodářského úspěchu listu. Serióznost všech listů a dobré jméno každého redaktora jsou podmínkou pro naplnění této funkce.

Čtenáři mají jako občané právo na informace zaručené Základní listinou práv a svobod. Členové redakce přejímají osobní odpovědnost za to, že informace, které šíří prostřednictvím Deníků, jsou včasné, úplné, pravdivé a nezkreslené. V tomto vymezeném smyslu je každý člen redakce i celý list loajální především ke čtenářům „svého“ Deníku. Prvotním zájmem členů redakce je zájem čtenářů, nikoliv skupinový zájem odborníků, politiků, zdrojů informací nebo inzerentů.

Z tohoto důvodu má etický kodex zabránit zejména konfliktu zájmů. Protože otázky spojené s konfliktem zájmů jsou komplexní povahy a protože redakce nemůže po čtenářích žádat, aby se vyznali v detailech této komplexnosti, musí každý člen redakce udělat vše pro to, aby se vyhnul i zdání konfliktu zájmů, neboť i to poškozuje dobré jméno listu. Dodržování etického kodexu je významným kritériem, podle něhož je každý pracovník hodnocen.

Porušení etického kodexu ze strany zaměstnance představuje porušení pracovní kázně zaměstnance, přičemž může vést ke ztrátě důvěry zaměstnavatele v zaměstnance a může být i důvodem pro rozvázání pracovního poměru.

ETICKÝ KODEX

Práce s informacemi

4. Při své práci se členové redakce řídí zákony České republiky. Zejména dbají na to, aby svými články nevyzývali k jakékoliv, zejména rasové, národnostní, třídní nebo náboženské diskriminaci, ani diskriminaci založené na příslušnosti k pohlaví či sexuální orientaci.

5. Členové redakce přinášejí čtenáři co nejpřesnější a nejúplnější informace. Zároveň nesmějí žádnou informaci vědomě zatajit či zkreslit.

6. Členové redakce dále dbají na to, aby nezkreslili přesnost informací, a to ani použitím nevhodného titulku, doprovodnou fotografií a podobně.

7. Každá uveřejněná informace, která se ukáže jako nepřesná a mohla by kohokoliv poškodit, musí být neprodleně opravena.

8. Členové redakce obecně nepublikují zpravodajské články vycházející pouze z informací jednoho zdroje. Existují samozřejmě výjimky. Tvoří je agenturní zprávy, statistické a věcné informace (policejní „svodky“, hlášení hasičů…), články statistického charakteru, zpravodajství o významných projevech politiků a podobné články. Ve výjimečných případech je možné čerpat pouze z informací jednoho zdroje. Publikování takovéto informace schvaluje šéfredaktor (jde o šéfredaktora, který je přímo nadřízený redaktorovi či editorovi – dále jen šéfredaktor).

9. Ve svých materiálech členové redakce rozlišují faktické údaje a osobní názory. Osobní názory se mohou objevit pouze v názorových článcích – komentářích, názorových analýzách, nikdy ne ve zpravodajství.

10. Ti, kterých se týká zveřejňovaná negativní informace, musí vždy dostat možnost vyjádření. Pokud se přes snahu redakce dotčenou osobu nepodaří zastihnout, zpráva může být publikována. Publikování takovéto informace schvaluje šéfredaktor. Ve zprávě pak musí být uvedeno, že se redakce snažila napadenou osobu zastihnout a zpravidla i důvod, proč se to nepodařilo.

11. Osobám, se kterými člen redakce mluví a přináší o nich informace, se musí představit jako novinář. Výjimky se týkají například testování kvality služeb a citlivé investigativní práce a musí je schválit šéfredaktor.

12. Členové redakce se nedopustí plagiátorství. Jsou povinni uvést zdroje, z nichž čerpali.

Rozdělení redakčních a obchodních záměrů

13. V redakci i na stránkách listu je zřetelně oddělena redakční práce od inzertních ploch tak, aby čtenář nemohl obě tyto části zaměňovat. Členové redakce se nesmějí podílet na náboru inzerce.

14. Články napsané členy redakce jsou v listu zařazovány jen v místech, za něž nese odpovědnost redakce. Nemohou být využívány v inzerátech a zvláštních inzertních přílohách. Toto ustanovení se netýká redaktorů specializovaných na inzertní přílohy, které jsou však zřetelně označeny jako inzerce. Redaktor specializovaný na inzertní přílohy se zpravidla nepodílí na práci redakcí Deníků a nepublikuje v nich svoje články, pokud jeho nadřízený šéfredaktor nerozhodne jinak.

15. Inzertní části deníku jsou zřetelně odlišeny od redakčních, používají výrazně jiný typ písma, mají jinou grafickou podobu a jsou zřetelně označeny jako inzerce.

16. Člen redakce ani jiný zaměstnanec vydavatelství VLP nesmí slibovat článek výměnou za inzerci.

Konflikt zájmů

17. Obecně platí zásada, že členové redakce píší o politických, společenských a zájmových organizacích a skupinách, v nichž jsou členy, pouze tehdy, pokud je o jejich členství informován nadřízený šéfredaktor a zároveň jsou při jejich psaní plně dodrženy zásady vyváženosti a nestrannosti.

18. Účast v politických a zastupitelských orgánech a záměr kandidovat ve volbách jsou členové redakce povinni oznámit šéfredaktorovi a dohodnout se s ním na případných pravidlech další práce v redakci.

19. Osobní investice členů redakce nesmějí ovlivnit nezávislost psaní. Obecně platí pravidlo, že člen redakce nepíše o podniku, na jehož hospodářských výsledcích má zájem.

20. Členové redakce se nemohou publicisticky věnovat podnikům, v jejichž statutárních, dozorčích nebo jiných orgánech působí.

21. Členové redakce nejsou oprávněni využívat jakoukoliv informaci, která není k dispozici veřejnosti, k vlastnímu obohacení nebo prospěchu nebo k obohacení nebo prospěchu třetích osob. K vlastnímu prospěchu nebo prospěchu třetích osob nejsou oprávnění ani využívat status novináře.

22. Členové redakce při své práci nepřijmou dary nebo jakékoliv jiné peněžité nebo nepeněžité výhody ať už přímo nebo nepřímo od lidí a firem, o nichž píší. Netýká se to symbolických dárků (tužka, poznámkový blok) či běžného pohoštění. Netýká se to ani recenzních kopií (kniha, CD, CD-ROM, katalog výstavy, apod.) Pokud by odmítnutí hodnotného daru bylo nezdvořilé, člen redakce tento dar může přijmout za redakci, která jej pak věnuje charitě. V tomto případě to člen redakce oznámí dárci.

Služební cesty

23. Obecně platí pravidlo, že všechny služební cesty hradí redakce. Členové redakce mohou v některých, níže popsaných, případech cestovat na náklady třetích osob, každá taková cesta však vždy podléhá schválení šéfredaktora.

24. Členové redakce mohou v některých případech a na základě schválení šéfredaktora cestovat na náklady vlád a neziskových organizací.

25. Ve výjimečných případech a na základě schválení šéfredaktora může člen redakce cestovat za peníze firmy, jsou-li splněny všechny následující podmínky:
    1. Cesta má pro list jednoznačnou publicistickou hodnotu.
    2. Cestu schválil šéfredaktor.
    3. Šéfredaktor pošle příslušné osobě, která nese náklady na cestu, dopis, v němž přijme pozvání člena redakce a upozorní ji, že redakce si vyhrazuje právo na objektivní pohled včetně nezávislé kritiky.

Respektování soukromí a práce se zdroji

26. Členové redakce respektují soukromí osob, o nichž přinášejí informace. Každý má právo na slušné zacházení. Veřejně známí lidé ale požívají menší ochranu soukromí než veřejně neznámí občané. Důvodem je zvýšená odpovědnost veřejně známých lidí za jejich jednání vůči společnosti, jejich možnost ovlivňovat životy spoluobčanů a také jejich snadný přístup ke sdělovacím prostředkům v případě poškození. Člen redakce je povinen brát zvláštní ohledy zejména na mladistvé, nemocné a sociálně "slabé" a jednat tak, aby jim nezpůsobil újmu. Vyžaduje-li investigativní práce narušení soukromí občanů, lze to zdůvodnit jen veřejným zájmem hledané informace. Narušení soukromí musí schválit šéfredaktor.

27. Vyžaduje-li investigativní práce nestandardní postup, který by mohl být interpretován jako porušení obecně závazných právních předpisů, lze takový postup ospravedlnit jen konkrétním veřejným zájmem, nikoliv však pouze obchodním zájmem. Takový postup podléhá schválení šéfredaktora, nikoli však šéfredaktora přímo nadřízeného redaktorovi, ale šéfredaktora stojícího o stupeň výše v hierarchii redakcí Deníků (u redaktora lokální redakce schválení uděluje šéfredaktor – kraje, u redaktora – kraje i redaktora centrální redakce Deníků toto schválení uděluje ředitel redakcí Deníků). Redaktor může výše uvedený nestandardní postup jako pracovní úkol odmítnout, aniž by mu hrozila jakákoli pracovněprávní sankce za neplnění pracovních úkolů. Poruší-li člen redakce Deníků platné obecně závazné právní přepisy, je za takové své jednání plně odpovědný.

28. Citace výroků a informace od občanů, kteří si nepřáli být jmenováni používá redakce výjimečně. Zpravidla jen tehdy, není-li možné získat nebo potvrdit informaci z jiného zdroje, a neuveřejnění by postavilo list do konkurenční nevýhody. Čtenář má právo vědět, proč dotyčný nechce být citován. Každou citaci či informaci z nejmenovaného zdroje však musí schválit šéfredaktor nebo jím pověřený vedoucí pracovník redakce. I při publikování informací z nejmenovaného zdroje platí zásada pravdivosti a úplnosti.

29. Členové redakce chrání identitu zdrojů, přičemž postupují v souladu s obecně závaznými právními předpisy. V citlivých případech může vedoucí pracovník redakce a šéfredaktor požádat redaktora o sdělení jména zdroje informace. Redaktor má právo toto sdělení odmítnout bez nebezpečí postihu. V takovém případě však vedení redakce může odmítnout zveřejnění této informace.

30. Platí obecné pravidlo, že redakce neuznává institut autorizace rozhovoru. Pravidla vedení každého rozhovoru domluví člen redakce s interviewovaným předem. Jakékoliv informace poskytnuté redaktorovi mimo záznam musí být domluveny předem a člen redakce musí dohodu respektovat. Člen redakce nedovolí dodatečné zásahy do textu rozhovoru, které mají jiný než zpřesňující charakter. Nedovolí zejména zásahy, které pozměňují smysl původního vyjádření. Shlédnutí textu rozhovoru interviewovaným před publikací je zdvořilostí, kterou člen redakce může a nemusí poskytnout.

31. Členové redakce dodržují zásadu presumpce neviny. Jména obviněných a obžalovaných uvádějí pouze v případě, je-li to ve veřejném zájmu, nebo v případě, že jméno dotčeného je všeobecně známé, bylo již publikováno v médiích a nehrozí tak, že zveřejnění jména bude mít negativní dopady na dotčeného či jeho příbuzné. Redakce neidentifikují v článcích příbuzné obětí nebo delikventů bez jejich výslovného souhlasu.

Spolupráce s jinými médii

32. Členové redakce nespolupracují s médii, která jsou přímými konkurenty (deníky, internetové servery, zpravodajské týdeníky, radniční noviny…), pokud zdůvodněnou výjimku písemně nepovolí šéfredaktor. V ostatních médiích mohou členové redakce vystupovat a mohou s nimi spolupracovat, pokud jsou identifikováni jako zaměstnanci Deníků VLP resp. konkrétního Deníku. I v tomto případě ale musí být o spolupráci s médiem předem informován nadřízený šéfredaktor.

33. Pokud se redaktor rozhodne vlastní materiál publikovat, např. v odborném časopisu, je povinen jej nejprve nabídnout k využití v médiích VLP. Až po odmítnutí publikuje jinde.

34. Členové redakce se nepodílejí na tvorbě PR materiálů firem, pokud by takováto práce mohla vystavit nebo zpochybnit nezávislé postavení člena redakce. I tento typ práce musí předem povolit nadřízený šéfredaktor.

Závěrem

Vedení redakce Deníků VLP na všech stupních řízení odpovídá za uplatňování principů etického kodexu a řeší případy jeho porušení